

Leonas PELECKIS-KAKTAVIČIUS

KAIP ŽYDI AŽUOLAI

Leonas PELECKIS-KAKTAVIČIUS

KAIP ŽYDI AŽUOLAI

e i l ė r a š č i a i

Bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos integralios bibliotekų
informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

tie užmiršti namai – tik atspindys

kas gi šaltis,
jei palyginsi ji
su niekšybe,
klasta,
dviveidyste?

iš kur keliauji ir i kur

gal man tas žiburys name

**UŽMIRŠTI
NAMAI**

tiktai kaltieji be kaltės

UŽMIRŠTI NAMAI. VIZIJA

Ilgai nepasibaigs ši vasara –
kol pasaga ant kelio surūdys.
Tie užmiršti namai – tik atspindys,
keistai prigludęs prie bespalvio debesio.

Kas bepaaiškins, ar kada
juose taip pat gyveno žmonės –
prie kelio ažuolas raudonas
seniai praaugo mus.

Vien baltos brydės kelyje
viltingai prieš mėnulį šviečia.
Tai tavo mintys rasą liečia,
nežinomas žmogau?

Iš kur keliauji ir į kur
saldžiausio sapno valandą, už lango
kada net šuo sulot nediršta, o po dangų
pirmieji vyturiai, vieni tik vyturiai tesklando? – –

1976 m. gruodis

VILTIES UGNIS

I

Vėjas gena pavargusius debesis
lyg mintis,
nuo kurių, rodos, jau neilgai
telaikys nematomos siūlės.

Vis greičiau ir greičiau,
vis tolyn ir tolyn
į Žemę,
kurioje
gal tik saulė –
išdidi teisumu –
ta pati.

Koks valiūkiškas noras
štai taip –
debesimis –
išsiveržti,
išnykti.

„O mane
su savim
ar paimsi? –
daužo smilkinius
ryto rasa. –
Tu juk troškai
tiesos ir kilnumo,
ir tyrumo juk...“

Sustabdykite,
sulaikykite pavargusius debesis –
rasoje
nematyta gėlė
ugnimi sutviskėjo – –

Ne, turbūt pasirodė --
Ir vėl sutviskėjo --
Sustabdykit pavargusius debesis --
stebuklu turiu įsitikint -- --

II

Nesuspėjau
ligi
nematytos gėlės.
Vėl aplink --
pilkuma, pilkuma.
Stogai ir mašinos,
grindinys, netgi medžiai --
įkyrios pelynų spalvos.

O širdis vos gyva.
Ji pavargo.
Jai gera
apspjaudytai,
apgautai,
sumažintai
lėtai ir visai neskausmingai
(kas gi šaltis,
jei palyginsi jį
su niekšybe, klasta, dviveidyste?)
sušalti į ledą.

Ir vilties,
rodos,
jau nebėra -- --

III

Beviltiškai šalta.
Net nesisinori
įsijungti radijo.
Nors ir būna tokių stebuklų:
praneša --
ir pasikeičia oras.

Bet radijas
taip dažnai meluoja,
jog sunku juo ir betikėt.
O ir kartą atspėtas oras
ar garantija, jog tai –
ne atsitiktinumas?

IV

Įsidek, viltie, įsidek!
Kol į akmenį visai nesušalo
veidmainystės, žiaurios neteisybės
subjaukota, sužalota širdis.

Kad nors vienas
raudonas ir karštas
kraujo lašas
dar gali
priversti
gyvent.

Kol dar sklando
nuojauta,
jog šviesa
neišnykus
už Žemės ir Laiko ribų.

Įsidek, viltie, įsidek!

1984

★

Rytais jau iki pat pasaulio krašto
rūkais ir ilgesiu paplūsta.
Išskrido gervės šilumos parnešti,
rudens takuos palikusios po plunksną.

Tylu po liūdno gervių klegesio,
tylu ant žemės ir ant debesio.
Kada išgirsim paukščių balsą –
per saulėtus sapnus, per lietų alsų?

Dabar jau ir maži, ir dideli
tik sapnuose – pjovėjai ir artojai.
Darbymetyje varstytas duris
ramybė, duona kvepianti, užklojo.

1970

SKAUDUS EILĖRAŠTIS,
ARBA PASIKALBĖJIMAS
SU BALANDŽIU

Mes daug kuo
su tavim
panašūs –
dažniau kaip rūpesčių
pristingam šilumos, -
užmiršta žmonės ją
kaip smulkią gražą,
kurios jau niekada neatiduos.

Išdidūs liksime –
žiema tik vis artės –
vadinsim žmones
jų tikrais vardais, –
tiktai kaltieji be kaltės
garbingai moka
ir mylėt,
ir teist.

Surinki duonos trupinius
iš delno,
kaimyne mano
apšerkšnijusiais sparnais.
Už giesmę –
paprastą ir švelnią –
ačiū.
Už ašarą –
atleisk.

1973 m. lapkritis

★

Dabar pats sąžydis –
gyvulių vainikavimo šventė,
o lūpos
praviros
gėlai ir ilgesiui –
kaip tuomet,
kai atrodė,
jog liko gyventi
ligi pirmojo durų girgždesio.

Nuo pusiaunakčių
vyrai
vandenį geria –
sapnuojas
ugnis ir dūmai,
troškina.
Šiandien
mūsų tėvai
nesuskaičiuojamą kartą
išeina į karą,
palikdami nebaigtą pradalę, -
galbūt paskutinę.

Į rytą išeina
gyvieji
ir žuvę
tylos paklausti
gimtojų palaukėj. –
O gal dar nebuvo
lemtingojo šūvio,
gal tiktai kelias
ilgas kaip skausmas?..

PAVYDAS

Koks baisus tavo veidas!
Ypač akys,
iš kurių,
lyg iš sudrumsto šulinio, –
vien tik purvas.

Skaidruma kol ateis,
kas prie tokio
šaltinio
belauks?

1975 m. birželis

★

Draugas ar priešas esi, kad lig šiol nepalieki,
trokšti ir tu sulaukti pirmos žolės?
Tu juk tik šaltas šešėlis,
tik šešėlis ant sniego –
mano sena įkyri nuodėmė.
Dar nepabodo sekiot iš paskos, kartoti
svetimą žingsnį, nuovargį,
juoktis besieliu juoku? –
Nuo bežodžio artumo slenkstis ir žemė jjuodo –
vien sniegas ir šaltis,
vien sniegas ir šaltis iš tavo akių.
Tik tuščios akiduobės jų vietoje –
be gailesčio, be kaltės
išduotumei žmogų lyg saulę,
kurios neišmokai mylėt.
Skausmo ar atlaidumo vilies –
vis viena
stiebsis į saulę žolė.

1975 m. liepa

★

Atrodo, pragariškas choras
iš žemės įsčių, iš giliai
pratrūko ir visai nenori
ištirpti požemių gelmėj.

Baugina žmogų vienuma.
Pūga lyg štormas. Sniego, sniego...
Gal man tas žiburys name,
kuriam seniai nelaukia nieko?

1981 m. gruodis

★

Nebelyja žvaigždėm. Nebekvepia jūržolėm.
Tarp kopų – nyku ir tuščia.
Į slenkstį ir į širdį viduržiemis
baltą lengvumą pusto.

Jis toks geliančiai perregimas ir šaltas,
išnešiotas vėjų po pamarį,
jog atrodo, kad ir aš,
lyg sniegu užpustytos valtys – benamis.

Už manęs, už tavęs, už mūs
tik žuvėdros ir jūra liko.
Ir žingsnius, ir žodžius
snigo užsnigo – – –

1974

*

1

Mintys, keliai, nuojauta
susipynė, susiraizgė, – nebežinau,
kur pradžia, kur pabaiga.

O gal tai
todėl, jog dėl Žemės bangu –
filosofai jau be šypsenos
įrodinėja,
kad teks persikelt į asteroidus
(nebent menininkai gimtajam lopšy pasiliks
ir gal dar – giesmininkai,
be kurių liūdnas, žinoma, būtų
poetų gyvenimas...)

Žvanga ir žvanga
prie pat horizonto – –

Planetos pulsą
iš tolo liesti bijau –
ne juokas tokia įtampa.
Ne kiekviena širdis ištvirtų.

Bijau ką nors pažadėt,
Žeme, –
ne vien nuo manęs priklauso
tavo likimas
ir mano vaikų
gyvenimas.

O gal tik atrodo, kad žvanga? –
Paprastas šautuvas dabar nemadingas.
Žmogus toks tobulas,
kad ir jo ginklas
privalo būti nepaprastas,
t. y. begarsis, bekvapis, nematomas
(jais grasindami
nerimsta prie juodųjų mygtukų
nebetveriantys savyje ir Žemėje).

2

Namų slenksti, ir tu
jau nepasitiki savimi?

O gal tai
tik nesėkmės juosta,
kuri, kaip ir viskas gyvenime,
turi pabaigą?

Tik kodėl ji
tokia – ilga...

1981 m. lapkritis

★

Ta nuostaba – gal sapno išsipildymas,
gal atradimas ilgame kely?
Prieš tūkstantmetį ji man delnus šildė,
tokia bežadė ir gili.

Aš taip ilgaiėjau į viltį.
O gal ir aš, ir tu – miražas?
Jau šimtą kartų spėjau mirti,
klupau ir puoliau, kėliaus. Mažas

ant didelės spalvotos šukės
grįžau, kur debesis karšti.
Nejau ir vėlei nesusukęs
išnyksiu Žemės pakrašty?

1981 m. balandis

★

Neatsiklausęs iš manęs imi, imi,
likime, viską, kuo buvau laimingas.
Nors vienąkart pabūk su manimi
žmogum, draugu, – kai Žemėj tyliai sninga.

Galgi ir man sapne gėlė pražys
po to, kai širdimi pajusiu,
kad žodis, geležis, tulžis –
ne visas tu, tik nelemtoji pusė?

1981 m. gruodis

★

ar tikrai gali būti
pasaulis be rūpesčių

baugus tavo klausimas
mielas žmogau

žinau kas jį padiktavo
todėl
tavo nuojauta
verta
ne tokio atsakymo
kokį įpratus dalint žmonija

tau šypsauti
įrodinėti bandau
raminti
kalbu kažką
(blogas aktorius iš manęs
šypsotis galiu tik tuomet
kai tai tikra)

netiki tu

nebetiki nebetiki nebetiki
kad įprasta
kasdieniška
kad įmanoma
Žemėje būti laimingam — — —

1983 m. balandis

*

Net žydrūnių šviesa
nebeakina –
keista ir neramu
prie saulę ištirpdžiusio skliauto.
Lyg žodis
ant kelio atsigula vakaras –
metas ilsėtis delnams
ir gilėti raukšlėms.

Ligi graudulio skaudžiai
kaukiantį šunį muša,
galėtum –
taptum kurčiu ar nematomu,
kad tik negirdėtum,
kad tik nepajustum,
kaip į tavo namus
ateina senatvė.

1974 m. liepa

★

Praeitis pūga ir atolydžiu dar kartosis,
žiemovidžiui perskėlus žemę ir žmogų.
Nuo vėjų pilkų, nuo žodžių pikty,
ateitie, ar užstosi? –
Žeidžiančiais kąsniais sniegas į veidą šoka – –

1973 m. lapkritis

PIRMADIENĮ

Jauna konduktorė
neragins įkyriai
praeit į priekį,
kažkas niūniuos panosėje rytiečių tango.
Pirmieji sunkvežimiai rieks gatves
plačiausiom riekėm,
ir prospekte saulėtekis suduš
į penkiaaukščių langus.

Minutė bus brangi
kaip vakarykštis bučiny,
norėsis amžinai su rytu pasilikti.
Ir juodaplaukei meistrei lūpos pakuždės:
– O tu, mergyt,
į tabelį ir saulę įrašyk...

1965

★

Prisiminimai – traukiniai greiti ateina,
dar kartą grįžta dienos ir akimirkos.
Gal užsimirš jos – pravažiuojantys keleiviai,
o gal kartu lankys stotis nežinomas.

Išliks, kas buvo nuoširdu ir tikra,
atmintyje išsirikiavus datoms.
Bus šventė – su jomis kai susitiksim,
kai aplankys prisiminimų svečias.

Ištikimybę pasiimsim į kelionę,
prieš atsisveikinant žingsnius sulėtinę,
kad augtų Žemėje vaikai ir duona
ir būt šviesiau senoj Planetoje.

1968 m. gruodis

DVI SPALVOS

Oras pilnas virpėjimo lengvo.
Kaip eglių viršūnėse,
kaip Sera paveiksluose –
didžiausi stebuklai, – šalia,
ir į snieginą rytmečio dangų
labiau nei kada panaši mūsų žemė,
kuria jau ne vaikštom,
o skraidom
lyg vaiko sapnuos
ar po pirmo tikro pasisekimo.

Aš
ar ne aš
tarp dviejų ištikimiausių spalvų
stoviu
ir negaliu pajudėti –
tarsi prieš likimą?

Kaip žalia ir balta,
žalia ir balta – – –

1975 m. lapkritis

lpratīnai drašiom
akim žiūrēt
ī pradžia

pradētas
proseniū
širdim

gal tai
ne žiedas –
protėviū
vēlė?

švieskit ligi atilsio,
pražiūrėtos akys

perpus dalinamės
druska ir duona

kažin ar ta
keista riba
būties
ir nebūties

tikėdama –
esi ir būsi

aplīnk apkasal,
pasibaigė karas

aš tavo žodis,
tavo triumfas

gali išsiverkti

iš atminimų ir gėlos

**ESI
IR
BŪSI**

*

Spalva ar aidas kranto gatvėj,
o gal griaustinis?
Palaiminta saulėtekio vienatvė,
aš tavo žodis pirmutinis.

Aš tavo žodis, tavo triumfas,
su tavimi drauge krentu
lyg grūdas, lyg skiemuo – toks trumpas,
neišvaizdus toks tarp šventų.

1982 m. vasaris

VAIKYSTĖS PRISIMINIMAS

Pražiūrėjom
su dėde Adomu
akis –
galgi jau
per čiobreliais
užtvinusį lauką
parplasnoja
gaidys
mediniais spalvotais pentiniais
ir sparnais,
panašiais
į vasaros ryto dangų?
(Jais mosuoja tuomet,
kai stumi šitą
nuostabų žaislą
pirmyn –
pats mačiau turguje,
tik nebuvo
mamai
už ką
tąkart šitokį gaidį
nupirkti).
O dabar,
o dabar
iš miestelio
sugrįžta,
tikiu –
jau sugrįžta
pentinuota,
sparnuota
mama.

Bus, ko gero,
Žaliūkių malūną praėjus,
ne, turbūt dar arčiau –
tuoju ant kalno netruks
pasirodyt.

– Dėde, dėde,
o žeme
šitas žaislas
riedės?!

Mano nerimo,
mano klaustukų –
pilnas kiemas,
pilna
mūsų
eglių apaugus troba.

1986 m. sausis

MEDŽIUI, PO KURIUO GIMIAU

Kai tik prisimenu tave –
mamos rankas prisimenu, kurios atmintyje išliko
pirmu žodžiu ir besisukančia žeme,
pasikartojančia kiekvieną rytą.

Man primena tave ir nuotrauka mažytė –
dienų tų duoną, kai brangindavo labiau už medų.
Ant fotografijos lyg metrikuose užrašyta:
„Levutis. Dvejų metų.“

Ant jos nepažymėtas amžius tavo,
pradėtas prosenių širdim,
kuriuos į kaimo kapinaites išdainavo
su viltimi, kad vaikuose atgims.

Tik jie prisimena tave, senasis medi,
žiedų mirgėjime – pačioj gyvybėj.
O aš – nors ir seniai tave žaibai sudegino –
tikiu, kad tebežydi.

1974 m. balandis

KIRAI, KURIE IEŠKO NAMŲ

Gal jūs žinote,
ką galvoja
kirai, kurie ieško namų
ir jų neranda?

Gal
apie mus –
mes juk
atėjome čia,
kur driekėsi pelkės
ir užėmėm
jų gimtus lizdus.

O gal
apie tuos,
kurie
nesugrįžo
drauge?

Galbūt
jie visai
apie tai
negalvoja –
jie laimingi,
jiems gera sugrįžus.

Na, ir kas,
kad namai
užimti –
naujuose įsikurs, –
juk pavasaris!

O kol kas
jie
skraido
tarp vienas į kitą
panašių daugiaaukščių
ir beviltiškai
moja sparnais:
– Čia mūsų namai...
– Čia mūsų namai...

1984 m. rugsėjis

ŽUVUSIO KARIO RAUDA MOTINAI

Už to seno slenksčio – žodžiai labai gražūs, –
kam jūs išlydėjot iš gimtų namų
taip toli už kelio, už pakluonės ąžuolo,
spindinčio rasotos žemės stiprumu?

O už pilko kelio – akys toliaregės,
akys toliaregės nuo gerumo jaunos.
Tai jose numirę žemės paukščiai lekia
nuo tamsos lig saulės, nuo tamsos lig saulės.

Švieskit ligi atilsio, pražiūrėtos akys, –
neliūdėki, mama, dar paukščių parskrisiu,
dar paukščių parskrisiu tykų žemės vakarą
iš už juodo miško, už to juodo miško.

1974 m. gruodis

ATMINTIS

Dar tebekliedi naktim,
kad lūžta dangus
kaip degančios lubos –
skausmo nėra,
tik neįprastai iškilmingai
žemė
kaip varpas įsisiūbavęs supas,
kol į pačią širdį
skeveldra įsminga.

Dar tebekliedi naktim –
be galo lėtai ir ilgai
dalina duoną –
po mažą riekutę dviem.
Vėlei
nuo ryto lig vakaro
saulę
užkaltame vagone
glostai akim didelėm.

Dar tebekliedi naktim –
į nežinią
per bombų išraustą žemę
krinti.
Raudonžiedžių aguonų laukai išdeginti
ligi skausmo arti,
lig skausmo arti – – –

1974 m. vasaris

★

Kaip ekrane ar dailininko piešiny
sublyksi, iš pasąmonės gėla atklysta –
baisi mintis, kad gyveni
gal paskutinę valandą.
Už aukšto miško –
tylos vaivorykštė
ir paukščiai,
ir viltis...
Neišsiduodi,
kad mūšis baigtas ir mirtis
jau lenkias prie tavęs nerūpestingu veidu – –
Visai,
visai,
visai arti
tyla ir pergalė – – –
ir saulė leidžias – –

1978 m. kovas

LAUKAS

Būsiu neartas laukas,
užklotas žole ir griaustiniais.
Per lietų išaugsiu
žaliu jaunuolynu.

Pempių lizdus apglėbsiu,
naktigonės triukšmą slopinsiu.
Į kaimą išbėgsiu,
rasą surinksiu.

Dideli artojai ateis,
pasiilgę arimo garuojančio.
Be teismo nuteis
už duoną – –

1967

MEILĖ

Dar nebuvo tavęs, bet aš jau žinojau,
kad tavo pėdom po triukšmingo lietaus
sugrįžta giedra per pavasario žolę.
Tačiau tegalėjau tuomet tik nujaust,

kad tu – šimtą, tūkstantį kart žemiškesnė,
o per tavo atstumą prie tavęs priartėt
vieną sykį gyvenime leista.
Ir kad tu kaip erdvė,

mano tėviškės upėm ištvinus. –
Jos pačioj gilumoj
atsispindi pražydusios žemės krūtinė
su skaidriausiom versmėm, su tiesiausiais keliais.

1974 m. lapkritis

VESTUVIŲ NUOTRAUKA

Tokie ir liksime – patiklūs –
tarp šypsenu, linkėjimų ir apkalbų. –
Prabėgę metai tik patikslins
vardus dviveidžių ir draugų.

Balandžio pumpurai virš mūsų
gerų žmonių veidais – ištikimi
pasauliui, kuris bus, –
jį tartum obuolį imi.

Kaip gimtas kelias nenutols
obels šviesa švelniu raudoni
ir šventas džiaugsmas, kad nuo tol
perpus dalinamės druska ir duona.

1973 m. gruodis

★

Taip tylu –
lyg nelaimė būtų praūžus pro šalį, –
tuo peržengs per slenkstį
nelytėtas lengvumas,
per stebuklą
lango stiklę neįšalęs –
gal žodžio, gal saulės didumo.
Bus gera žinot,
kad dabar jau ilgam
jis aplankė namus,
kuriuose tiek daug vietos
gėlėms
ir gyvenimui.

1976 m. sausis

KAREIVIO OBELIS

— lyg šiandien pamenu:
toks giedras, lėtas vakaras
virš mūs.

Sode —
tik peteliškės.
O šalia —
gražus ir iškilmingas
tavo balsas:
— Tai pražyдай,
mielasai. Pražyдай...
Sugrįžęs būki — —

Aš taip ilgai
nesupratau tavęs, seneli,
kodėl tą obelį
žmogum šaukei — —

1980 m. sausis

ŠILO PAVĖŽUPYS. PRISIPAŽINIMAS

JOVARUI

Žymantienė čia jau,
Bitė,
Jasiukaitis...
– Ką rašai? –
tai Povilas Višinskis
rankos siekia.
Kaip nebūta trisdešimties kilometrų.
Nuovargis lyg paukščio
rytmečio giesmė
aidu net neatliepia,
ištirpsta Šilo Pavėžupyje.
– Povilai,
kai perskaitysi –
nerūstauki labai...
Iš visos širdies aš...
Mano rytas vakaras,
tai mano beržas,
Povilai,
ilgai godotas – – –

1981 m. lapkritis

VAKARAS. VIZIJA

ANTANUI MASIONIUI

Klausiaus, kaip susprogdina pumpurą gėlė,
iš naujo patikėdamas tyliais stebuklais,
ir virpulingas žodis palytėjo lūpas, –
gal tai ne žiedas –
protėvių vėlė?

Ant mano rankų ir ant veido –
mįslingi žmogiški šešėliai –
lyg eitų,
vasarą išskėlę,
per žemę tie,
kam saulė nusileido.

1975 m. kovas

ESI IR BŪSI

Kaip amžina našlių rauda –
rasa ant medžių ir žolės,
ant neužgęstančios ugnies, –
ir taip kasryt, kasryt, kas rytą – –

Šviesu ir tikra – geltonuos
smėlėtuos vieškeliuose žmonės.
Parskrido paukščiai iš kelionės,
negrįžti tu pirmiem žiedam.

Iš ištremties, iš vėjo šnabždesio,
iš atminimų ir gėlos
vis dar viliuos bryde rugiuos,
tikėdama – esi ir būsi.

1976 m. birželis

ATSISVEIKINIMO ŽODŽIAI GULBEI BEBALSEI

Man linksma nelinksma,
man liūdna neliūdna.
Gulbele bebalse, –
jau saulė į rudenį.

Ar taip ir išskrisi –
nė žodžio netarus?
Ar taip ir išeisi –
kaip tėvas į karą?

Kai skrisi –
duris sparnu palytėki.
Tave susapnuosiu
per paryčio miegą.

Tave palydėsiu,
išėjęs į kelią.
Gulbele bebalse,
gulbele gulbele...

1975 m. sausis

SENA PLOKŠTELĖ

Čiuožykloje tyliai dainavo Bernesas –
dainavo iš karo sugrįžęs namo
žilagalvis jaunuolis, už tėvą vyresnis,
karščiuojančiu veidu į mus panašus.

Aikštėj – tarp laimingų žmonių siluetų,
tarp tūkstančio vieno šviesos atšvaitų –
atrodė: artėja, artėja iš lėto
per snieginą rūką pirma žaluma.

Ir keista nekeista – visai nelauktai
per ledo paviršių tylą nuvilnijo.
Ir mums pasirodė – aplink apkasai,
pasibaigė karas, gali išsiverkti.

1976 m. vasaris

★

Ir po mūsų tyliai augs žolė,
saulė saugos šimtametes liepas.
O su medžiais ir su metais vis gilės
atminimas tų, kurie čia miega.

Kai jau niekas, niekas nepajėgs
atpažinti žūtbūtinės linijos –
ją pradžių pradžia minės.
Kaip tikėjimą. Kaip duoną. Kaip Tėvynę.

1974 m. lapkritis

★

Žingsni, broli dvyny mano –
čia, kur žydi gėlė dabarties,
rodos, mes kažkada gyvenom.
Aidu tuoj priartės

žmonės, žodžiai, kuriuos pamiršai,
sodas, šildantis vaisių.
Tarp kvėpavimo dažno paklydę balsai
lūžinėja lyg vaikiškas žaislas.

Žingsni, broli, nekliudyk debesies –
tėvo motinos slenksčio.
O akimirka, kai saulėn tiesies
ir šitai žinai iš anksto!

Iš vaikystės svajonių tylių –
vis toliau ir aukščiau. Virš mirties

.....

čia, kur žydi gėlė dabarties – –

1981 m. balandis

ŽINGSNIAI

1

Jau po mumis klaikieji dinozaurai,
draugai ir priešai gėlmėse.
Atrodo, perrėžtum žemelę kiaurai,
ir tvyksteltų iš jos šilta dvasia.

O žingsniai? Žingsniai – jie į mus
sugrįžtų žolele iš naujo.
Per rugio rūką į namus,
per medžio žiedlapį į kraują.

Nustebtų paryčio rugiai,
kad po šaknim labai giliai
šviesa ir žingsniai, pradalgiai,
stebuklas vasaros žolėj – –

2

vėl žingsniai žingsniai mumyse
dveji saulėtekiai raudoni
tiesa dvasia dvasia tiesa
ak nepažįstami tie žmonės

nei svetimi nei artimi
jų žingsniuos mano karštas pulsas
kažkas grasina mirtimi
o gal nejaugi neparpulsiu

geri sapnai miškai geri
jie šnabžda viltį tyliai sako
greičiau į kelią į kurį
neranda kelio akys

1982 m. kovas

★

ar šiluma ir ten gyvena
už to nepaprasto ekrano
kur į ilgiausią amžinybę
šviesa išrėžus ryškią ribą

delnuos saulėtekis užšalo
sudygo trupiniai ant stalo
ir tu keliaut debesimis
ruošiesi aidu su mumis

debesyse ne žemės amžiai
tik žemės vėjas jį suglamžai
lietum grįžti prie ilgo tilto
kur žemę savimi sušildo

1983 m. sausis

*

Geltona miško juosta pro mano langą –
paprasta ir stebuklinga,
kaip ir viskas,
ko labai lauki
ir netiki.

Geltona miško juosta pro mano langą –
pasivažinėjimai išklerusiu dviračiu,
obuoliai rašaluoti ceratiniam portfely,
kuriuos taip mėgdavo
po pamokų palikusi
mieste gyvenanti mokytoja.

Geltona miško juosta pro mano langą –
paslaptingas spalvotų pieštukų kvapas,
ir vaikiškas netikrumas,
kol grįš
į miestelį išėjusi motina.

Geltona miško juosta pro mano langą –
kas buvo ir ko nebebus.
Kely jau visai nepažįstami žmonės,
niekada nematyti – –

1976 m. spalio 6-7 d.

PASAULIS ANT GALVOS,
ARBA
PASIVAIKŠČIOJIMAS SU J. V. GÊTE

1

Johanai Volfgangai Gête,
laiku sutikau.
„Baltoji gulbė“ brangaus poeto
sugrįžimu gyva.
Nuobodulys, sako, net vyturius
buvo apėmęs.

Pasaulio centru, žemės viduriu
amžinai bus žolė,
kurioj taką išmynė
Šarlota fon Štein
(jos vardą dabar prie reinvynio mini
tarytum burtažodį).

Pasveikintas būki – –
Tėvynei
visada kaip oras buvai.
Tiktai,
jodinėdamas po Etersbergą,
įsiklausyk, ar varpų negirdėt.
Nepavėluok, laimingasai, –
gyvą sudegins, net pelenų negrąžins mylimajai.

2

Ak, Johanai,
į pragarą jau žingsnis žengtas.
Čia niekas neišgelbsti pasmerktųjų – –
(Kregždė susuko lizdą krematoriume –
lemtingas ženklas ar..?)

Įėjęs pro baisius vartus,
likai dvasia, maištingu poetu,
kuriam kartus
cinizmas, bjaurastis?
Ištarki žodį (genijus esi!) –
gal prasivers pasauliui suanglėję lūpos,
gal pasirodys,
prisikels ar gims
gyvybė
iš debesų juodųjų –
tik jai
ir paukščiai, ir miškai, ir pievos gieda.

3

Ko vertos tavo eilės,
jei saule neįmanoma uždengti gėdą?

Tyli, garbusis, provaikių prislėgtas,
pamėkliškai klajodamas po Buchenvaldą?

Lyg paūmėjusi liga –
pasaulis – ant galvos, į širdį – – –

4

— — — kažin ar ta keista riba
būties ir nebūties –
ne baltas debesis, kuriuo
gėrėjos Gėtė?

5

Prailgo vienišai siūruot,
bjauri dilgyne, –
o ko išdygai, jei seniai
vien rožėm čia žydėti lemta?!
Tu nieko neverta, tu nežinai,
kaip skauda – –

★

tavo žvilgsnyje
atpažįstu mergaitę
už redakcijos stalo
valgančią obuolį

menka skiauteliūkštė
atitrūksta nuo obuolio
lyg sulėtintam kino kadre
krinta žemyn
o tavo žvilgsnis
giedras ir tikras
dar niekada nepatyręs
išdavystės
ir melo

kaip seniai šitai buvo
kvatokle
tu mano kvatokle

tavo žvilgsnyje
visas gyvenimas

1983 m. gegužė

ODE SAULĖS PATEKĖJIMUI

Už kasdienybės saulę – ačiū,
po ja tiek daug spalvų ir laisvės. –
Įpratinai drąsiom akim žiūrėt į pradžią
kaip subrendimą, į kurį ateisiu.

Ir saulės patekėjime, ir žodžių švarume –
gilus ir sveikas ateities alsavimas.
Ne vien tik eigastim ramia
esi man artimas ir savas,

dar vienas išsipildantis rytojau. –
Nuo žemės lig žvaigždžių išmokau
mąstyti apie tave, o tolių toliuos
matyti tavyje laimingą žmogų.

1974 m. birželis

ateiki... kaip mintis šviesi

iš tavo kraujo
ir iš tavo kūno

IŠ KUR MIELOS AKYS

savo protėvių pėdas lengvai atpažinsiu

ir akimirkoj,
ir amžinybėj

visus kelius į rytdieną

brendi tikėdamas atradimu

koks
daiktas
yra
tavyje

šviesa – tavo akys dvynės.
Jos rodo man kelią
lyg žodžiai geri

★

Pasaulis toks suprantamas ir žydras,
į jį lyg rūpestį remies –
tai paauglystės pėdos žydi
neužmirštuolių akimis.

Per lauką – tarsi atmintį – gėlėtą
brendi tikėdamas atradimu,
tačiau brydė tik žolėje palieka, –
ak, Dieve, lig dangaus – ramu...

Tiki ir netiki, kas buvo, ko nebuvo,
kol iš senos laukinės obelies
paskui berniūkštį žydruma įgriūva,
kurią tik jam įmanoma paliest.

1974 m. liepa

ARTUMAS

Ateiki pasaka languos.
Ateik pūga.
Pabodo laukti
pasikartojančios ir amžinos
šviesos,
kuri ir pakylėtų,
ir išaukštintų.

Ateiki sniego ruzgom
ir šerkšnu, –
kad vėl gyventų mumyse
susikaupimas,
kad iš baltos baltos tylos akių
išmoktume
gerumo ir kantrybės.

Ateiki krintančia žvaigžde –
kaip žodis permatoma,
kaip mintis šviesi.
Po įtemptos dienos
šviesos uždegt –
ateik tokia,
kokia esi.

1973 m. lapkritis

EILĖRAŠTIS, PARAŠYTAS SŪNAUS GIMIMO NAKTĮ

Šiąnakt lijo žvaigždėm į būsimą rudenį –
ant kelių ir ant medžių dangaus šviesuliai
tarsi tūkstančiai saulių tekėjo, ir buvo
taip šviesu, kad rugsėjo žolėj,

rodės, žemė lėtai prasiskirs, o joje
savo protėvių pėdas lengvai atpažinsiu.
Toj lig skausmo lengvoj, toj pilnoj tyloje
ligi laimės – tik vienas vienintelis žingsnis –

Obuoliai ant rasos, obuoliai ant vėsos
nuo vidunakčio krito ir krito kaip ašaros, –
sidabrinuos lašuos, auksaspalviuos lašuos
lyg ant delno – nunokusi vasara.

1975 m. rugsėjo 12 d.

T R I P T I K A S

1. IŠ KUR ATSIRADO SAULĒ?

– Tēveli, tēveli,
iš kur atsirado saulē?

Gal slibinai
pūtē pūtē ugnj,
kol...

...bet ne,
pirmiau turējo atsirast
ji pati.

Juk nieko, sakei,
be saulēs nebūtų –
nei gēlių,
nei drugelių,
nei mūsų.

Bet iš kur,
iš kur ji
galējo
be mūsų –
didelē tokia ir galinga,
ir gera –
atsirast?

Iš kur atsirado saulē?..

2. KOKS DAIKTAS YRA TAVYJE?

Koks daiktas yra tavyje,
kad kartais esi geras,
o kartais – blogas?

Ar jis kaip
šviesa ir tamsa – –

Gal jis iš raidžių –
kokias sudėsi,
toks ir bus – –

O gal jis
visai ne tavo – –

3. MANO AKYSE – VISAS PASAULIS

– Mano akyse – visas pasaulis, –
kalba sūnus,
neabejodamas žodžių tiesa.

Tai,
kas labai neseniai
atrodė taip sudėtinga –
staiga išryškėja
lyg švyturio kontūrai,
laivui atradus krantą.

Atrodė –
dar beviltiškai toli
iki žemės.

Ir štai –
viskas taip paprastai
išsisprendė:
„Mano akyse – visas pasaulis...“

1982 m. vasaris

ATSINAUJINIMAS

Ar jūs nepatyrėte tokio jausmo?
Eini ramia gatvele,
netikėta mintis pakylėja į aukštį,
ir kaip ant delno pamatai Žemės rutulį,
o ant jo – grindinį,
kuriuo eini ir kuriuo
žengei pirmąjį žingsnį.

Jis jau trečią dešimtmetį
sukasi su tavim apie Saulę,
net pačiam nekeista,
kad toks nesudėtingas pasaulis,
todėl imi ir sustoji,
galvodamas, kad ir Žemė stabtels.
Bet Žemė sukasi,
o Visatos žvaigždėtos akys

į save vilioja –
galėtum ranka prisiliest
prie jų ugnimi alsuojančio kūno.
Ir tu su Žeme sukies.
Gal tik vieną vienintelę akimirką
išduoda mintis –
atsiplėšus nuo žemiško grindinio,
krist
į jų glėbį
kaip į Saulės pripildytą šulinį – –

O kai vėl pajunti
po kojomis žemę,
kai išgirsti praeivių žingsnius,
žodžių skambesį, vėjo čiurlenimą,
kai į tave sugrįžta
medžių, žolės ir žemės kvapas, –
nustebęs dairais,
lyg būtum kažką labai brangaus atradęs.

1974 m. lapkritis

LAIMINGA DIENA

Kai paukščiams išmoku
žiūrėt į akis –
tai buvo pavasarį –
liūdną ir švelnų –
perpus kelyje
padidėjo erdvė,
lyg būčiau užkopęs
ant didelio
kalno.

Tai švietė pasaulis,
kurį atradau,
ir Žemė,
kuriai esu reikalingas.
Man rodės –
nuo jos
ligi aukšto dangaus
gyvena
laimingi
ir nemirtingi.

O paukščiai pleveno
šviesos vorele
vis žvilgsniais į žmones –
pavargę nuo tolių.
Tėvynė
kaip tėvas
stovėjo šalia
ir prausė
lietus
pavasario
žolę.

1974 m. gegužė

★

MINDAUGUI

Iš kur mielos akys – iš ryto ar vakaro, –
sulytam lange toks trapus
į tolį platėjantis kelias, ugniakuras,
užstojantis medžių lapus.

Tos žemės plačios pačiam vidury –
šviesa – tavo akys dvynės.
Jos rodo man kelią lyg žodžiai geri:
Tėvynė! Tėvynė! Tėvynė!..

1981 m. balandis-birželis

PASTOVUMAS

...tačiau labiausiai, žeme, myliu pastovumą –
dar protėviai šią žmogišką savybę pasiskolino
iš tavo kraujo ir iš tavo kūno
labai artojiško.

Nuo tol gyvena žmonėse
ir tavo, ir senolių pastovumas –
į dirvą beriant grūdą,
į saulę nukreiptų langų šviesa
ir besiilsinčiais arimais rudenį.

Iš žemės ir žmogaus sulydytas
gražus ir ilgaamžiškas jo žmogiškas likimas, –
visus kelius į rytdieną
pastovumu kaip gimimu pažymim.

1974 m. lapkritis

★

– Mieloji,
ar žinai,
kaip žydi
ąžuolai?

– Mielasis,
taip, kaip tu,
kada esi
kartu...

1984 m. rugsėjis

*

SILVIJA!

Atvaizde mielas,
durų šviesoj lyg per sapną sugrįžtantis,
nei išeini, nei pareini –
taip ir liksi turbūt
ir akimirkoj, ir amžinybėj
kaip žiedas,
kurio
pamatyti nespėju pražįstant,
ir kuris
su saulės ir žemės pradžia
žydėjo
ir tebežydi.

1977 m. rugsėjis

PRISIMINIMAS MOČIUTEI

Iš tavo pasakų –
vien vargo akys.
Pažvelgsiu –
lig širdies nudegins.

Praeisiu –
iš paskos lydės
lyg vieniša
juoda žvaigždė.

Kol įtikėsiu
išdidžiu
laimingos pabaigos
žodžiu.

1975 m. kovas

★

Žiūri senas senelis pro langą ir mąsto:
jeigu aš būčiau jaunas,
visi pavydėtų mano šaunumo –
gatvės berniokai,
kuriems dar toli lig manęs,
jaunos mergaitės,
pro kurias praečiau išdidžiai užrištais ūsais,
ir mano tėvas,
kuris jau toks senas,
jog net neprisimena,
kada buvo jaunesnis.
Jeigu aš būčiau jaunas...

1976 m. birželis

DU EDELVEISAI

O, Alpės –
siela atvira!
Pasauli naujas.
Gėlės žiede –
rasa tyra
ar tavo
kraujus?

Tas kelias
lig uolos
aukštos
gal atšvaitas
gėlėj?
Tu,
Saule,
neužstok
to,
kas giliai

širdy
dar tebežydi.

.....

Taip dera
tikri,
nenupaišyti
du edelveisai,
nuskinti
prieš karą.

Magdeburgas, 1984 m. vasara

VERŠIUKO GIMIMAS

Šiandieną
šunys
kažkokie keisti –
neramūs, tačiau nepikti.
Ir į durų beldimą
nesigirdi
senelelės „prašau“.

Tai todėl, kad
vėlei
kieme
rūko pypkę
senasis Augustinas.

Daug pypkių
šitaip kantriai, ramiai
išrūkyta –
belaukiant,
kol ateis
į kaimynės namus
šiltas, smagus
gyvulėlis – –

Bėda: seniai nerūkiau.
O smagu būt
su dėdė Augustinu
patylėti –
buvo išmokęs.

1984 m. gruodis

MANO MOTINOS RŪPESTIS

Mano motina
turi vieną didelį rūpestį –
prieš pat miegą,
kai, rodos,
vakaras pats
užlipdys akis –
dar kartą gonkose uždega šviesą,
oriai, tarytum todėl,
jog matys ją einančią,
pasiekia
seną molio tvartuką, atidaro duris,
kad sulėktų
pro jas
ištikimiausios sodybos gyventojos –
kregždės.

– Šiai dienai pakaks, –
mieguistu balsu šnabžda motina, –
prisilakstėt lig soties.
Dabar jau ramu.
Dabar jau labanakt.

1984 m. lapkritis

*

Rodos, eitum ir eitum šitaip –
visą gyvenimą –
jaunas ir gražus
kaip vidurvasario pievoj liepa,
kaip šviesus debesėlis,
rytmečio genamas.
Eitum ir stebėtumeis, kaip
paprasta, kaip nepaprasta,
kai jau ligi galo
tiki žmogumi – –

1976 m. birželis

PASKUTINĖ VASAROS DIENA

pikti ir gudrūs
vaikščios šalia

padaužų išmonės
skaudžios

už laisvę, už ateitį susaudyti,
pakarti, išniekinti – man atleiskit.

nedėkingąją lemtį
jos pačios lemtimi
sudeginsiu

pavargę
rankos
raiko duoną
pagarbiai
ir nuolankiai

lengva išskaudint –
skausmas išlieka

★

Jau upes glosto vėjo ranka,
kaip žmogus Paukščių taką
iš tolo.
Sužaliuos greit aplinkui lanka
ir padvelks vėl
rugpjūčio atolu.

Žemę kels
dundesys iš miegų,
ir lietus kibirkštėlėmis krinta...
Imkit nerimą mano darbų,
duokit žemę,
žaliai padabintą!

1963 m. spalio

AK, RUDUO!

Geltonai praplikęs miškas dėvi.
Koks ruduo padūkęs žemės vaikas!
Lyg našlaitę pasakų patėvis
vėjas mano balandžius išvaikė.

Papilnėjo upių plokščios krūtys,
nuotaką šiandieną vėjas renkas.
Medžiai ruošiasi ant žemės griūti –
kokios stiprios rudenėlio rankos!

Saulės apsiaustas sušildė žemę,
ir nustojo vėjas mums grūmoti.
Myliu dieną rudenio neramią
ir laukuos lietaus ir vėjo puotą.

1964 m. lapkritis

*

Mums ne sykį atrodė:
apanglėję beržai
jau nevaišins balandžio sula,
bet griuvėsių krūvoms
grūmojo mažytis grumstelis žemės.
Žinojom:
audringais pavasariais būsim,
visi, visi
kaip saulėtekis,
kaip rytas
neramūs.

Šiandien vėl
šviesiais debesėlių luotais
saulės valtim
atplaukia rytas,
sutalpinsim į jį
susimąsčiusių gatvių rimtį,
sušukuosim saulės plaukus,
ant žydryjų balkonų
nukritusius,
ir išeisim saulėtekio
naujai dienai surinkti.

1965 m. lapkritis

★

Seniai jau laukėm saulės išvaduotojo
iš nejveikiamos tvirtovės šiaurio šėlstančio.
Pavasaris laimėjo kovą ir dainuos mums,
kol neužkims balsai varnėnų – šėls jis.

O trobose kvėpės kačiukų puokštės,
šypsosis nedrąsiom akim lazdynų žirginėliai,
Ir žodžių aidas, į aukščiausią beržą įsiropštęs,
šaipysis vėl ir tyčia vėlinsis.

1966

BERNIŪKŠTIS

Strazdanotas,
už nuoskaudas piktas
balandinėje mąsto berniūkštis:
o, kad būtų netikros
kaimynų pašaipos rūgščios.
Juk nekaltas,
kad auga be tėvo,
kad padaužų
išmonės skaudžios.
Jis laimingas,
kai vasaros vėjy
dienos
šypsenas saulės audžia.
Per dienas
svajonėse ieško
šilumos
ir vaikiško džiaugsmo.
Jei sutiktų
legendų princesę,
viską
išsakytų
ir kelio paklaustų,
kur nepaprastą lobį surasti
ir kur
pasakų princai gyvena.
Būtinai
jį turėtų suprasti
geradaris legendų senelis – –
.....
Balandinėje
baltapūkius glosto
mažas
nekarūnuotas karalius.

Sibiras, 1966 m. gegužė

JAZMINAI

Barbendavo į langą dūkstant šiaurės vėjui,
švelniai šnabždėjo jie pavasariais per lietu,
kaip nuotakos baltai, baltai žydėjo
ir seno – pamažu, iš lėto.

Išaugo sūnūs, dukterys kaip nendrės,
sodyboj jau anūkų klegesys ir džiaugsmas,
ir ritas ašara senos močiutės veidu,
ir džiaugiasi širdis vaikais išaugusiais.

O aš vaikystės šnabždesį girdžiu kaip aidą,
giliai prisiminimai atminty gyvena.
Jazminas atžalas gegužyje išleido,
šviesiau dabar sodyboje pasenusioj.

Sibiras, 1966 m. gegužė

PO AUDROS

Žaibai sukrito į upę,
tylą rieškučiomis semiame.
Graso rytui audra įsiutusi
kalnuose tarp uolų pasenusių.

Mokaus laukimą jaust,
atsidust lyg egzaminą sunkų išlaikius
po triukšmingo liepos lietaus,
karščiui užmiršus saiką.

Ir išeiti saulės sušildytam
į lietaus išpraustą taigą.
Jenisiejui atverti ilgesį,
vienišam šilumos kai reikia.

Rodos, vakar vaikystę praaugau,
širdyje – mano kaimas žalias.
Jenisiejaus paklausu kaip draugo:
kiek audrų man atneš gyvenimas?

Sibiras, 1966 m. liepa

ROMANTIKA

Mes daug kartų
ieškosim savęs,
mums bus velniškai maža,
ką turime.
Vis norėsime
savaip suprast
laimės
ir laiko turinį.

Ir ne vienas,
palikęs šilumą,
taigos balso
prie laužo klausysis.
O kažkas nesupras,
kad išėjome
valandėlių daug
kantriai ryžęsi.

Bus kiti mums namai,
kitos mylimos,
gal kilometrų tūkstančiai
ilgesio.
Bus gražiausios pasaulyje tylumos,
pavasarių žalių išsiilgusios.

Sibiras, 1966

VAIKYSTĖS BOKŠTAI

Jau supilti į klėtis obuoliai,
į avilius suskrido bitės.
Mes nesimatėm taip ilgai –
sutikęs imčiau gal varžytis.

Ilgai dienų vasariuos saugojau
berniūkščių žodžių šventą aidą,
paskui kurį lig saulės
pėsčiom nueidavom.

Vaikais mes buvom didesni
už kasdienybės bokštus.
Tik ne visi, tik ne visi
praaugti juos išmokom.

Gera, kad atmenat, kaip gyvenu,
kad šaunūs buvome vaikėzai.
Mums neužmiršti tų dienų –
vaikystės niekada neatmylėsime.

1967 m. liepa

★

Prie topolių senų širdis sekunde stabteli,
prieš išsiliejusį saulėlydį suklūsta vieškelis.
Naktigones su bulvėmis keptom ar atmeni?
Kelių į saulę nuo vaikystės ieškom vis.

Kažkur krūmokšniuose laužai melsvoku ilgesiu,
arkliai iki pilvų į rūką įsibridę.
Atradusi vaikystę, širdis jautri vėl ilgisi
palikti lankoje nors nedidukę brydę.

O brydė, kaip vaikystėje, nuves prie upeliūkščio,
surasim jį šešėliuos bėgantį į mišką.
Galulaukėje išsiliejęs aidas nejučiom nutrūksta,
ir saulė, į aukščiausią pušį atsirėmusi, ištykšta.

Su topoliais į pilkumą gandrulizdžiai išeina,
tvirtai, iki aušros apsikabina šakos susipynusios.
Mes su naktigoniais sutiksim saulės dainą.
Kelių į saulę nuo vaikystės ieškom vis.

1968 m. sausis

MERGAITEI SU RAMENTAIS

Tokią naktį būna blaivios mintys,
kai į šieno kupetas sukrinta žvaigždės.
Nepažįstamos mergaitės su ramentais
žingsniai ryto tyloje ataidi.

Gatvė priima žingsnius į glėbį,
kaip tradicijas, kaip kvailą būtinybę.
Žodžiai į užuovėją pabėga,
tarsi rudenio audrų sulyti.

Neskubėk. Į pasaką nuvesiu,
kad bėgiotumei basa po saulės krantą.
Stebukladarius – tikrus, neišgalvotus – rasim.

.

Man atleisk, mergaite su ramentais.

1968 m. gegužė

★

Sutalpinsiu skausmą į būsimą išsiskyrimą,
atnešiu vėją būsimai kelionei.
Vaikystės kasas į ilgesį išpynei,
tarsi motinos rankos nutolai.

Žalia šiluma mane prikėlė,
žalias vakaras dovanojo meilę.
Tik aš į žalias vestuves pasivėlinau,
su nuometu sutikau išeinančią.

1968 m. birželis

*

Už laisvę,
už ateitį
sušaudyti,
pakarti,
išniekinti –
man atleiskit.

Man atleiskit,
seniai išlydėti į žemę.
Jūs sugrįžtat į mano kraują,
jūs ateinat į širdį,
kai būna sunku,
kai noris pabėgt
nuo amžiaus
pageltusių lapų – – –

Jūs ateinat
kaip retas ir trumpas šventadienis –
be žodžių,
paguodų, –
tyla.

Jūs ateinat.
ateinat,
ateinat – – –

1968

PASKUTINIS VAIKYSTĖS RYTAS

Pabūkim dar nerūpestingai naivūs,
į dieną didelę išaugę.
Girdi? Vaikystė pasibaigia
su žydinčių purienų auksu.

Gal nedrąsu – skausmingai greitai
ji bus prisiminimų svečias.
Alyvos baltos kviečia eiti
į didelę ir gražią pradžią.

Tegu... Tau tinka laimės ašara
ir nerimas toks jaukiai žydras.
Dar tokių laiškų nerašė
adresu: „Vaikystės paskutinis rytas.“

Gėlės mus sutinka, lydi –
reikia jų kaip gero žodžio,
kaip gatvių tų, pavasariu aplytų,
kaip rankų – mylinčių ir guodžiančių.

1968

VAKARAS

Debesimis pareinančių gyvulių laukiu,
vakaro šviežia pieva kvepiančio.
Pasitiksiu šuns džiaugsmą,
kaip nuostabiausią radinį.

Iš seno žemaitiško šulinio
moterys karves girdys.
Suakmenėję mamutai, žolėję sugulę,
atneš laukų ilgesį.

Milžinų gėrimu sotinsiuos –
pienu šiltu iš molinio ąsočio,
kaip kažkada motinos
mylinčiu žodžiu.

Paskui užmigdys kaimenę,
rugpjūčio rūku užklostę.
seniausieji kaimo seniai
lauks ryto vaivorykščių.

1968 m. rugpjūtis

VASARA

Į stogą tyliai ir ramiai
kaip liepos naktys valandas lašai skaičiuoja.
Mums tų nematomų prisilietimų reik,
lyg antklode jais apsiklojam.

Lietus lyg užmiršta stotis suartino,
įduodama po bilietą į vasarą.
Tik vėjas – kad taip baisiai nesibartų,
per audrą kaip berniūkštis įsidrąsinęs.

Tyla – kad niekad nesibaigtų,
mus lyg save suradus,
o mėnuo eitų, eitų, eitų
per akmenis šiltus benamis, basas.

Kad būtume nematamai arti,
tarsi po tūkstantmečio susitikę.
Neišbarti
ir neišduoti ryto.

1968 m. rugpjūtis

*

Rieškučiomis žvaigždes
vakarės žaros sėja
į mėlyną nuo šalčio dangų.
Atrodytų –
tikrų tikriausia fėja
iš pasakos geros aplankė.

Vėl pajunti
vaikystės švelnią gaidą,
truputį primirštą,
kaip pasakos senelės.
Mus nevienodai į gyvenimą išleidžia,
tik su mumis kartu
ir mūsų kelias.

Mes einam juo.
Suklystam kartais.
Tik neužmirštam žiburių ir duonos.
Vienam kitam kažkas išdyla ir apkarsta,
bet mes jauni:
ir širdyse, ir veiduose – raudonis.

Prospektų šilumą
savuos delnuos atradom,
iš mūsų žiburių
net žvaigždės šviesą semia – –
O šiandien per plonytį ledą
iš Paukščių tako
grįžtame į Žemę.

1968

APASIONATA

Lyg žalias žaibas – viesulu
į kambarį įsiveržė audringa muzika,
atnešdama griaustinių šilumą ir vėsa
ir giedrą būsimą.

Viduržiemy šimtmetės vasaros sugrįžo,
užmiršusios, kad dar anksti, ne laikas –
užklostyt savimi raukšlėtą Žemę pasiryžusios
ir pamyluot tarsi jaunėlį vaiką.

1968 m. gruodis

★

MAIRONIUI

Basi senamiesčio berniūkščiai
nuo ryto ligi vakaro (tie amžini gyventojai)
savu gyvenimu ir savo rūpesčiais
prie Katedros – tarsi prie šventės.

Jurginų liepsną prie skliautuoto rūsio
rasa ir spinduliais pakursto rytas.
Su medžių šiluma pabūti
prisėda kaimo moterys sulytos.

O neretai švelnutė lyra
senų senovę mums grąžina,
ir saulių tūkstančiai pabyra
į baltą tylą – –

Balandžiai, žvaigždės, akmenys
vasarvidžiu žaliu pražydę...
Ar nepabodo, Dainiau, susimąščius
tylos klausytis?

1968

LEMČIAI

Daugiau tavęs arti neprisileisiu,
jei aplankai mane lyg pamotė.

.....

Nedėkingąją lemtį
jos pačios lemtimi sudeginsiu.

1969 m. gegužė

PASKUTINĘ VASAROS DIENĄ

Apvaikščioju vakarą, kaip ir kiekvieną vakarą,
gilės bręsta giliai po žeme ir medžių viršūnėse.
Žaliomis akimis milžinkapiai dega –
prieš mūsų gimimą patirtas rugpjūčių jaukumas.

Paskui pereinu senolių nuvaikščiotą slenkstį,
kvepia bulvėm šviežiom iš pilkėjančio rudenio.
Pavargę rankos raiko duoną pagarbiai ir nuolankiai,
o man, kad jau baigėsi vasara – liūdna.

1969 m. rugpjūtis

★

Lyg pirmas žiedas kovo vidury,
kai visos dienos – nuostabūs sekmadieniai,
tu netikėtai ateini
į mūsų dabartį, į mūsų atmintį.

Neprižadi, kad neišeisi jau,
netikini, kad apie ilgesį eilių nebuvo.
Į rudenį poetai jau nekeis tavęs. –
Tegu tik atsibus upeliuos žuvys,

tegu tik atlydys pagirdys Lietuvą,
atrišdamas nuo kranto valtis,
ir prašnekės šilti balandžio lietūs,
ir žemė panešės į salą baltą.

1970

LIETUVAI

Pražyduisiais žiedais į širdis ateini –
mes didesniais užaugom, kaip tikėjai.
Dabar mes neapsakomai jauni
naujų ir didelių darbų kūrėjai.

Pažinom praeitį iš tavo girių, upių –
per šimtmečius jos savimi išliko.
Jau medžiai plačiašakiai mūsų lūpomis
atmintimi kiekvieno grumsto tiki.

Tave myluoja – mes arčiau priglūstam.
Tave įžeidžia – mes įžeidžiami.
Su Tavimi visi džiaugsmas ir rūpesčiai,
ir pastovumas, ir būtis rami.

1970 m. birželis

★

Grįžo sugrįžo žolės žalumas,
atvedė pulką šuniūkščių kalė,
į nusiminusį trenkė perkūnas, –
ko tu, žmogau, tokią dieną gailies? –

Pikti ir gudrūs vaikščios šalia
dar ir po mūsų – sąžinės priešai.
Tačiau ne jiems juk senam šile
gailios žibuoklės įžiebė šviesą.

Tačiau ne jiems juk suka ratus
kregždės laimingos pavasario saulėj.
Tačiau ne jiems ir pirmas lietus –
amžinas džiaugsmas žemei ir tau – –

Lengva įskaudint – skausmas išlieka,
randais giliais atminimuose šviečia. –
Nuo pirmojo džiaugsmo lig pirmojo sniego
žodį išsaugokim švelnų ir tiesų.

1973

RATAS

Kartojas bobų vasaros ir klaidos,
žmonių likimai ir pernykštis oras.
Per slenkstį dukteris išleidusios
sapnuoja motinos gandrų nedorus.

Ant stogo ratą sukančią ilgakojui,
kai lig pavasario neįprastai toli, –
akis tiesa prisidengia artojas –
ak, rytmeti, kokie laukai balti...

Po visų kaimų gandas klaidžioja,
kaimynų šunimis aplotas.
Garbe išdidžios, širdimi atlaidžios
prijuostėn skausmą verčia motinos.

1973 m. gruodis

PAVASARINIS ETIUDAS

Laimina rytą
pempių giesmė.
Saulė nuo stogo
nepaliauja lašėt.

Rytas nuo melsvo
vaiskumo net skamba.
Žodis – ištartas tik –
tiesiai į dangų.

Šviečia jaukumas
erdvėj ir žemėj –
paukščiai sparnais
į žmogų remias.

1974 m. kovas

SENO ŽMOGAUS MONOLOGAS

Tai ir mane jau rūpesčių spalva išbalins –
sruvena lyg karti mintis
į žemę spinduliai šalti
pro medžių brandmetį, pro vėjų alasą.

Nuo medžių jau ne lapai – nuojauta
į žemę krinta ir priglūsta.
Bučiuoju saulę tarsi druską,
ligi rytojaus man paskolintą.

1974 m. rugsėjis

ŠVIESIAUSIA VALANDA

Palikę tylai atvirus namus,
išeina šienpjoviai į žydintį atolą,
kur pienės šildo amžinu pastovumu,
kur kiekviena diena – praėjusios pasikartojimas.

Nei triukšmo, nei tuštybės – žolėje
tik bičių dūzgesys ir saulė.
Tik palieti akim – šalia
palaimos, gėrio ir šviesos pasaulis.

Į kraują įsiėdę nuosėdos lyg smėlis
nuo atminties ir nuo širdies nubyra –
dalina žemės skliautą mėlyną
šviesiausia valanda – darbymetis.

1974 m. spalio

★

Ilgai be jūsų gyvenau, gerieji paukščiai,–
kol užmiršau, ką ilgesiu vadina,
kol supratau, kad ilgesys – tai aukštis,
kurį dienų šviesoje sparnais pažymit.

Po jais – pasaulio tolumų nepaprastumas
ir džiaugsmas, nuo kurio artumo sukasi galva. –
Visi keliai – maži ir dideli atstumai –
užkloti grįžtančių giedra spalva.

Tuoju sugrįš į žolę žemės debesys –
karšti ir romūs tarsi saulė kelyje
ir kaip lietaus lašai panašūs į pavasarinį klegesį –
į paukščių klegesį, kuris štai į mane.

1974

★

Neliko nė žymės iš laikinumo,
juodais arimų plėmais ženklusio rudenį.
Lyg po švarumą nešančios perkūnijos
ant balto sniego – metų ryškios rūdys.

Šviesa ir pėdos šviežioje pusny
lyg piešinį į savo vietą gula.
Kiekvienas žingsnis tvirtina, kad gyveni,
kad jau seniai tokios dienos nebuvo.

Jau ir norėdamas nepadalinsi
pasaulio tarsi kelio į dalis.
Prasmingas žemės vientisume, leiski minčiai
lig begalybės augti ir gilėti.

1974 m. gruodis

★

– Tavo žodžiai dvelkia šalčiu, –
tiesiai įvertinai mano naują eilėrašį.
Gal todėl, kad jame buvo per daug pykčio,
o nebuvo saulės ir meilės,
gal ir todėl, kad už lango stovėjo
apniukęs vasaris.
Dabar jau vis vien –
tu buvai
pirma ir vienintelė jo skaitytoja.
O kol aš abejoju,
tuomet dar tarei:
– Ir skaudžiausiam eilėrašty
turi plakti širdis,
kitaip juk eilėraštis –
kaip ir žmogus –
negyvens...

Aš tuomet nepaklausiau,
ar ir drumstas vanduo,
išdavystė,
apgaulė
ir melas
privalo pulsuoti gyvybe?

Sakyk, ar privalo?

1976 m. sausis

★

Pilkasparni, toliau nelydėk –
už aukštų mėlynųjų kalnų
vien tik laimė gyventi tegali.
Na, neimk taip į širdį,
per daug neliūdėk –
juk ir man jau seniai tik sapnuos
mūsų lankos ir vasaros – žalios.

— Neklausai tu manęs,
aklas paukšti, tikėjimu gyvas.
Vis į šviesą skrendi,
išsapnuotą ant motinos Žemės sparnų.
Gal ir tavo tiesa.
Tik be galo graudus
tavo džiaugsmo giesmės virpulingas motyvas,
švilpiniuotas žmogaus
po dviejų pasaulinių karų.

1978 m. balandis

TOLI

I

Janas Žižka
iš Troncovo –
ant
didžiausio arklio
pasaulyje.

Toli matyti
nuo Žižkos kalno –
net Taboras.

Tabore, Tabore,
katalikybės ir engėjų siaube,
koks tu
jaunas
ir žalias.
Ir tavo Rotušę
lietusių
meteorų šviesa –
žalia.
Ir viskas čia –
amžina – žalia – –

Toli matyti
nuo Žižkos kalno.

Joja
husitų kariuomenės prieky
aklasis.
Kryžiuočiai
žegnojas,
gailisi
į svetimą žemę
atėję.

Nebus
amžinatilsio
jiems.

O husitai –
tarytum iš plieno.
Kas jiems
penki šimtai
šešiasdešimt penkeri metai?

II

Toli matyti
nuo Žižkos kalno –
net Austerlicas.

Netrukus –
septinta valanda ryto.
Ant Žurano kalvos
tarp 74 000 prancūzų armijos kareivių
pasimetė Napoleonas.
Aha, štai kur jis:
už akmeninio stalo
su bronziniu žemėlapiu
(ir koks akmentašys,
koks paminkladirbys
suspėjo
aplenkti įvykius
visu šimtmečiu?).
Žemėlapyje – situacija,
kuri buvo tą atmintiną rytą
prieš mūsų,
ir kurią vėliau
taip vaizdžiai aprašė
Levas Nikolajevičius Tolstojus.

Trijų imperatorių mūšis
artėja į pabaigą.

Carui Aleksandrui
ir imperatoriui Francui
brangiai kainavo
nepasitikėjimas senuoju generolu, –
juk siūlė Kutuzovas
pozicijas,
kurios
pelnė didelę šlovę
priešams.

Už tėvynę,
ar karališką išdidumą
pasaulio kape
atgulė
rusai,
čekai,
austrai,
lietuviai,
prancūzai?

Neapykantos
lyg nebūta:
visi –
bendrame kape.

Tarsi žinotų,
jog į Slavkovo pilį
ant balto arklio
pasirašyti
taikos sutarties
atjos Napoleonas.

III

Toli matyti
nuo Žižkos kalno –
net Banska Bistrica.
Sukilėlių anūkai
ten

žaidžia
paskutinįjį mūšį.

IV

Toli matyti
nuo Žižkos kalno –
ir Lietuva.

Praha-Brno-Bratislava, 1984

*

Suklūsta
paukščiai,
skrisdami pro
tavo
į tolių tolius
žvelgiančias akis,
saulėlydžiai
ir vėjas sunerimsta – –

Tai tavo pareiga ir teisė,
Motina Šventoji, –
per amžių amžius
saugot mus
nuo skausmo,
ašarų,
nuo nerimo nevaikiško,
nuo nevilties.
Tai tavo pareiga ir teisė –
išsaugot
mūs vaikų vaikams
tą gėlą amžiną,
kad jos
jau niekada
daugiau
nei kūdikis,
nei šimtmetis
nepatirtų.

.....

Delne laikydamas
sūnaus
delnelį šiltą
giliau
nei bet kada

jaučiu –
ta amžina gėla
netaps
skaisčiaja,
palaiminga šypsena, –
per tūkstantmečius
liks
tiktai
skausmingo rūpesčio
žyme,
žilais
lietuvės motinos
plaukais
ir lūpose
sustingusiu
didžiuoju
nerimo
žodžiu.

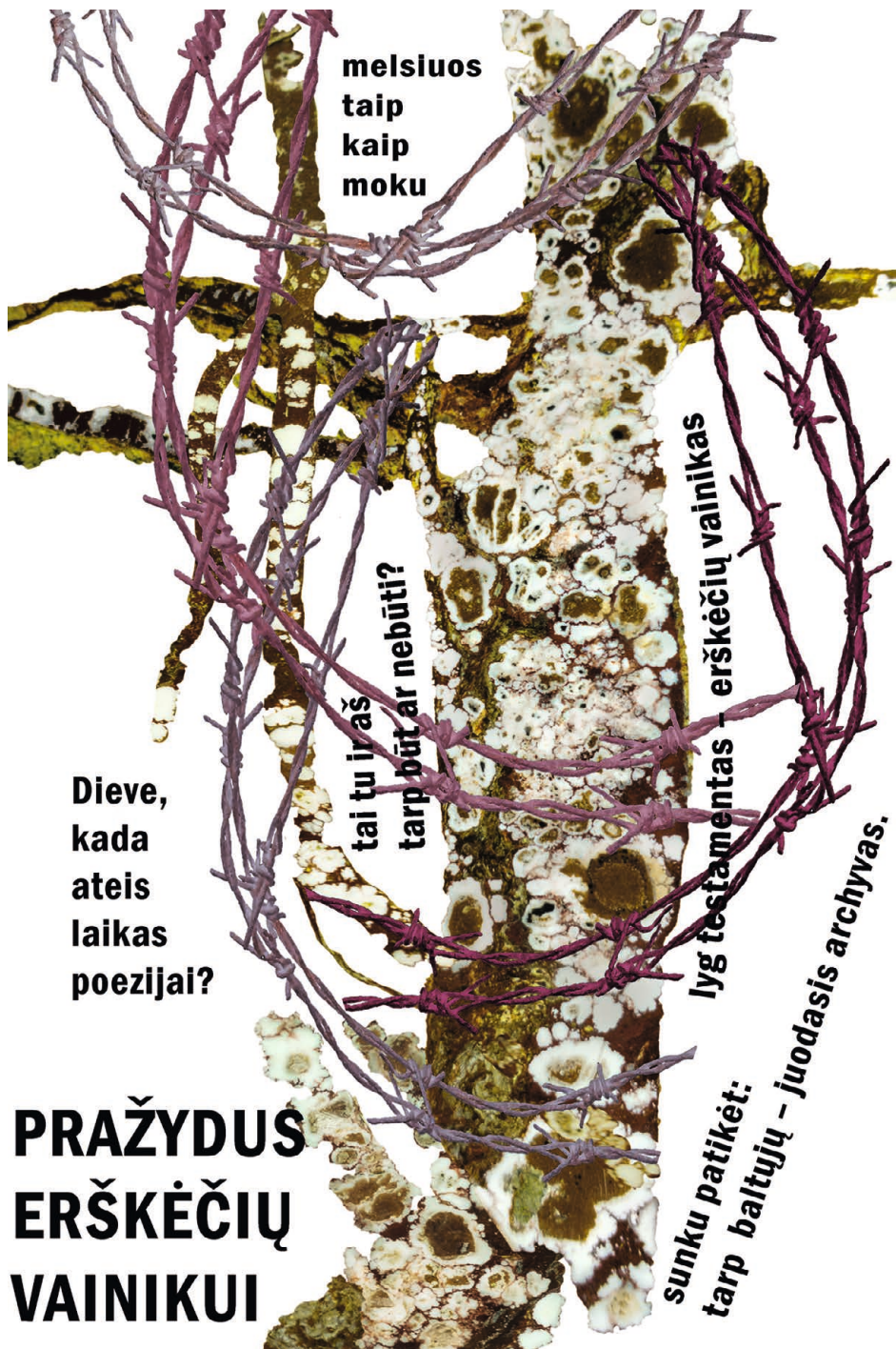
1979 m. spalį

★

Tai vėjas iš žemės kelių keturių.
Tai bėga per žydintį lauką flamingai.
Didelę saulę surasti turiu,
kol siela šešėly – netarkit „laimingai“.

Einu ir skrendu per išplaukusį lauką,
kur vėtroje tyli, dar tyli šviesa.
Pulsuoja tarp mūsų tikėjimą-auką
tos saulės širdis labai vieniša.

1981 m. balandis

melsluos
taip
kaip
moku

tai tu ir aš
tarp būt ar nebūti?

Dieve,
kada
ateis
laikas
poezijai?

**PRAŽYDUS
ERŠKĖČIŲ
VAINIKUI**

lyg testamentas – erškėčių vainikas

sunku patikėti:
tarp baltųjų – juodasis archyvas.

ATSITIKTINAI IŠGIRSTA MALDA

Pamiršau maldos žodžius
melsiuos taip
kaip moku
mano Dieve

kalbėsiu
ką seniai
pasakyti norėjau
bet vis neišdrįsdavau

išgirsk
mano žodžiai
labai paprasti
gal per daug

prašau
jei nors vienas stebuklas
buvo skirtas ir man
jį atsiųsk

1996

ATODŪSIS PRIEŠ UŽMIEGANT

Dieve,
kada
ateis
laikas
poezijai?

2004

PRAŽYDUS ERŠKĖČIŲ VAINIKUI

Lyg testamentas – erškėčių vainikas –
vienintelis gyvas prisiminimas
iš namų, kurių nebeliko
ir kurie lyg eilėraščio rimas.

2004

NELAIMINGOSIOS TESTAMENTAS

Žinau, kad manęs nesuprasit
bet
kai numirsiu
tik nelaidokit
šalia tėvo ir motinos

Man tai būtų
tikra
pasaulio pabaiga

Atleiskit
kad tokia
esu
kad neprisiverčiu
meluot

Atleiskit

2004

*

Baisiausia, kai mirusiam
suriša kojas
ir tu jau nieko
negali padaryt.
Nors kažkiek pasipriešint – –

2005

★

Boružė vaikšto po stalą.
Ką ji nori man pasakyt?
Kad širdis lyg akmuo užšalo
ir neaišku, kas laukia ryt?

Boružė, Dievo karvyte,
neišleisiu tavęs iš akių,
kad gerumas daugiau nepaklystų
tarp nulūžusio medžio šakų.

2005.12.31-2006.01.01

STEBUKLINGAS PAVEIKSLAS

NEVYSTANČIOS GĖLĖS KILNIOJ
ASMENYBĖJE

(parašas seno siuvinėto paveikslo apačioje)

Prie šių gėlių net kelios kartos
save tarsi prieš veidrodį įrodė.
Aš vėl bandau sugrįžt. Vėl artinuos,
kur jau nevertinamas žodis.

Tu lyg giliausia giluma,
Aukščiausiojo palaiminta.
Prieš stebuklingąjį – mama,
už stebuklingo – aimanos.

2006

J. R.

*Mus ligi pusės jau užpustė,
bet su viltim, ištikimais
mes vėlai žiūrime ton pusėn,
kur stovi žmonės ir namai.
(iš per klaidą suplėšyto eilėraščio)*

Seniai toji pūga jau baigės.
Išskyrė žemę su dangum
beširdžiai akmenys, ne snaigės.
Jei tu dar tebesi žmogum,

išgirsi: baigės netikrumas,–
lyg sapnas saulėje ištirpo,
o iš toli matytas dūmas
toj pusėje, kur žmonės, virpa.

2006

*

Kaip greitai bėga mūsų laikas.
Šviesa, atrodė, tik vos vos,
tik vos pro debesį, o jau
ir vėlėi gražini į ten, kur mus

tik tu ir tegali bent laikinai paslėpti.
O, laike. Daugiau nebūsiu patiklus.
Jau neįtikinsi, kad privalu
besąlygiškai tau paklust.

2008.06.08

★

Tu ir toli, ir arti.
Kol širdis neužgauta,
praeitis –
lyg žodžiai neištarti,
tarsi saulė šilta.

Praeitis – ko niekas iš tavęs neatims.
Suvirpėjo, atitirpo ar
tik pasivaideno? Lyg Karaliams Trims
teks lukterti dar?

Tuoj ant tilto šviesas uždegs,
atgys Ringuva.
Širdj, širdj suspaudė. Ak,
praeitis vėl gyva.

2008.11.22

★

Tuose namuose, kur už lango
lyg pasakoj žydi žibutės,
žodį – prisiminimą brangų –
kaip žvaigždę įpūtęs,

grįžtu į sapną-ne sapną,
pasikartojantį atnašavimą.
Vėl – lyg kačiukas aklas,
kaip nukirptas avinas.

Galgi manęs nė nebuvo
ten, kur save vaizduojuos?
O gal, kas buvo, – pražuvo,
išėjo ne savo kojom?

O gal toji šviesa,
tos palaimingos žibutės –
tai tu ir aš
tarp būt ar nebūti? – –

2008.12.06

★

Pasaulis, kuriame gyvenau,
toks didelis ir toks mažas.
Tai, kas buvo seniau
tiesa, – tik miražas.

Seniai jau netaikau į dangų.
Už žemę – nieko tikresnio.
O kol kas pro virtuvės langą
dairaus lyg į esmę.

2009.03.28

*

Vis einu ir einu į tą kalną,
nuo kurio už ilgos lygumos
nelaimingas gimtasis kaimas
tarp saulėtekio ir vėlumos.

Einu ir einu tam sapne
pro pumpotaukšlius, pro čiobrelių pievą.
Jau seniai čia užmiršo mane
lyg ant medžio nudžiūvusią žievę.

Kas, kada ir kodėl
lyg kardu šitą kelią dalino?
Vėl iš naujo ir vėl
atsakymo ieškau mėlynėj.

Ar tikrai ir šiandien, kaip vakar
liksiu svetimas?
Akyse – medžio, po kuriuo gimiau, šakos
ir šviesa, kurią atėmė.

2010.05.27-06.05

★

*Ačiū ir tau, mano mirtinas priešė,
kad stipresniu mane padarei.*

Juozas Ruzgis

Ačiū. Nes tik dabar supratau,
kad, kas atrodė svarbiausia,
jau tikrai nesvarbu. Gal tik tau
vis dar knieti patikrint, ar šausiu

iš ginklo, kuriam šitas vardas nejprastas.
Sutrikai? Be reikalo – tai
šypsena tik. Ne mirtinas gripas.
Tai, kas tau tik niekai.

2011.03.06

PAMESTINUKO MALDA

Tu tiek kartų išdavei mane, mama.
Net sunkiausią valandą
neprisiverčiu tavim patikėt.
Tik sapne apvaikščioju gimtąjį namą,
kuriame buvo iškreiptas žodis „mylėt“.

Kuriame iki šiol išdavysčių lig kaklo,
nors tikėjau, tikėjau, tikiu – – –
Taip, kaip tiki tik aklas
į šviesą savo akių.

2011.05.28

★

Boružėlės metai – sparnuose. O mano?

Kas juos išduoda?

Gyvenau, gyvenau

ir – juoda – – –

2012.11.17

*

Visi mes laikinai šioj Žemėj.
Net ne svečiai, o
tik atsitiktiniai pakeleiviai.
Amen.

2014.03.22

*

Jorkšyro TV
visą vakarą
rodo
Eltoną Džoną
su kryželiu ausyje
žydrų kostiumu
ir žydrais akiniais
užklijuotais plaukais ir gudria šypsena

jis toks mielas
salėje sėdinčiai publikai

čia ir teniso
ir futbolo karaliai
ir ir ir

E. D.
tarsi atsitiktinai
juos vis kviečia į sceną

bučiuojamasi lyg Kremliuje
lyg politbiure
gali įtarti visai
nekaltą

E. D. pritaria
bebalsių garsenybių choras
patį nedrąsiausią
pasislėpusį už kitų nugarų
futbolo karalių
jis ištempia už rankos
į priekį
ir fiesta tęsiasi

dar vienas triumfo vakaras
dar vienas – –

atleisk jam
Viešpatie

Bradford, 1997 m. rugsėjis

*

Visą naktį
sąnavau save Lietuvoj
vaikštantį
su dalgiu ant peties

tikrai
nieko bendro
su Paulium Širviu

dalgis
buvo
senas senutėlis
panašus į tą kuris
kabo
mano motinos
klėtyje
seniai nenaudojamas
sudilęs
sulinkęs

atsistočiau
su dalgiu ant peties
eilutėn
šalia Šiaulių dramos
teatro

lyg ir norėdamas
jį sugrąžinti
dabar gerai net
nepamenu kodėl

galbūt todėl
kad dalgį

pasiskolinau
išvažiuodamas
į Angliją

gal pritrūko
kantrybės
o gal
koks nesusipratimas
sutrukdė
tačiau
dalgio iš manęs
nepriėmė

iškeliavau
su juo tolyn

tikrai nepasakyčiau
kur
net per sapną
išsigandęs
kad negeras
ženklas
sapnuot seną sudilusį
dalį
kurio
niekaip
nejstengiu
atsikratyti
per ilgą
rudenio
naktį
slėnyje
tarp Vakarų Jorkšyro
kalnų

Bingley, 1997 m. spalio

JUODASIS ARCHYVAS

Net pačiam sunku patikėt:
tarp baltųjų – juodasis archyvas.
Pirmoji mintis: kiek
jis miręs ir kiek dar gyvas.

Šiandien jis jau ne toks galingas –
tarp pajuodusių lapų dominuoja balti – –
Ligi skausmo šviesiais žiedlapiais sninga
tiesiai į purvą. Kaip ir aš, jie niekuo nekalti.

2016.09.06

*

Ir po daugelio metų tas žvilgsnis lyg peilis.
Iš tikrųjų jis į niekur ir net ne į mane.
Ir šiandien atsakyt negalėčiau, kam daugiau
savęs buvo gaila – tau ar man. Ne, ne, ne,

niekada daugiau nenorėčiau tokio beviltiško ryto,
kai lyg ir aišku, jog kaltieji ne mes.
Tai – tik nesėkmių juosta, kuri ant mūsų nukrito,
išbarsčiusi laimingąsias žymes.

2016.09.25

★

Kiek daug žmonių danguje!
Kaip jie ten ir telpa?
Šiandien padangė visai šalia,
bet angelai tik tarp savęs kalba.

Nejaugi jokios vilties nėra,
kad ir mane išgirstų?
Yra, yra, yra,
bet prieš tai reikia ištarti: „Mirštu“.

O man dar gyvam, dabar
su jais norisi paskraidyti.
Dieve mano, nors tu užtark,
kai už lango toks rytas, toks rytas...

2016.11.18-19

skubi į tamsą ar į šviesą?

saugosiu tave
iš dangaus

iš ašarų
prisiminimų vėjas

dabar tavim stiprus. Tavim, mieloji

KAIP IŠSIPILDYMAS

tu taip arti, kaip išsipildymas,

toks tarp savų
nesavas

už tuos, kur myliu

iki šiol
išdavysčių
lig kaklo

*

Kiekvieną rytą pažadina
varnas karalius.
Nežinia, iš kur jis, kodėl
šiemet mūsų liepose apsigyveno,
o gal tik į svečius
iš kaimyninio krašto atskrido,
tačiau jau įpratino lygiai penktą pabusti
ir pradėti naują dieną.

Varno pasisveikinimas toks stiprus,
kad besąlygiškai privalai
atsakyti tuo pačiu,
t. y. būtinai žvilgtelti pro langą,
kad paukštis įsitikintų,
jog ir tu jau ant kojų
ir pasiruošęs ne tik kavos gėrimui,
bet ir visai rimtiems darbams.

O kad neapsigalvotum
ir nepratęstum sapnų,
apskridęs porą trejetą ratų
apie pasagos formos
netrumpą gatvę,
varnas dar pakartoja
rytinį pasisveikinimą-įsakymą:
– Kar-kar, kar-kar, kaar-kaar, kaarr!..

2014.08.15

TRYŠ SUSITIKIMAI SU ANGELU

Angele,
pirmąsyk susitikom,
kai šešerių
išgelbėjai nuo uždegimo,
kuris buvo jau taip įsibėgėjęs,
kad namuose ruošėsi
pačiam blogiausiam.

Iš tų dienų iki šiol
išlikai
baltu baltu apdaru
ir permatoma šviesa
lovos kojūgaly.
Lyg šiandien regiu tave
besilenkiantį prie manęs
ir tyliai šnabždantį:
– Viskas bus gerai.
Bus gerai...

Antrąkart tavęs nemačiau,
tik vėliau supratau,
kad buvai už manęs
tą akimirką,
kai kagėbistas lydėjo ilgu koridorium,
lydėjo atbulą,
specialiai atbulą
iki pirmo akmeninio laiptelio,
turėjusio tapti paskutiniu.
Kas, jei ne tu,
paskutinę sekundę
paliepė atsigręžti?

Trečias sykis vos nemelavo –
užmigęs vairuotojui,
automobilis tapo nevaldomas
ir tik tu, Angele,
kartu atsidūręs
tame baisiajame
mirties ir gyvybės kūlverstyje,
vėl lyg vaikystėje,
tačiau šįsyk ugniagesio,
didžiulėm metalo žirklių karpusio automobilį,
balsu
ilgą valandą raminai:
– Bus gerai... Bus gerai... Bus gerai...

Angele mano,
globok,
lydėk,
neapleisk.

2014.08.22

AŠARA

Prabėgo metai. Ir gyvenimas praėjo.
Baisu patirti: nepasitikiu savim.
Toks jausmas tarsi sustingau prieš vėją,
o prieky garsas lyg ašigaly – di-lim, di-lim, di-lim – –

Nei pajudėt, nei priekin eit, o ir atgal vėlu.
Kad grįš jaunystė, tik lengvi juokai.
Nors imki ir pasiųski tai, kas laukia, po velnių,
tik ar po to ištars kas nors *o'kay*?

Net pats, ko gero, tuoj suprasiu,
kad išeitis toli gražu ne ši.
Ir kas tave čia kvietė, išdavike ašara,
ir kur dabar mane, praskydusį, neši?

2014.12.25

*

Nuvyto kinrožė. Dar kelios dienos ir pavasarį
žiedai pirmieji būtų pranašavę.
Ir aš tarp lapų leisgyvių dabar toks vienišas,
toks tarp savų nesavas.

Kodėl? Savęs ir jos vis klausiu tyliai,
nerasdamas nei kalto, nei atsakymo.
Lyg melsčiausi už tuos, kur myliu,
ištaręs paskutinį sakinį.

2015.02.16

TARP KNYGŲ

Čia taip jauku ir paslaptina.
Erdvė, kuria be sąlygų tikiu.
Čia vasara net sningant,
žibuoklės akyse ir iš akių.

Ištikimi draugai lentynose išsirikiavę.
Ištieski ranką ir tave pakvies
į ligi šiol dar nematytą žemę.
Jau tu su ja sukies, sukies.

Į veidą – būsimųjų amžių vėjas,
šalia – herojai ir antiherojai,
kokių dar niekur neregėjai,
kurie tikri, net jei iš oro.

Svarbu nepasiklyst tarp puslapių. Raidė
nelygu raidei. Ir jos kaip žmonės –
ne visos veržias į žvaigždes
ir ne visoms tokia kelionė.

2015.03.09

★

Šiandien sugrįžta gandrai –
Po neramios nakties – vienintelis klausimas:
„Ar jau sugrįžo?“
Kažkas negerai –
nei kieme svečio nebuvėlio nematyti, nei palaukėj.

O kas gi išspardys ledus,
kas įtvirtins pavasarį,
jei nėra gandro ir kielės ant jo uodegos,
nors jau po lygiadienio
ir iš beržo pabiro ašaros?

„Šiandien sugrįš būtinai“, –
sako į kiemą išėjęs vienplaukis kaimynas.
„Ką žinai, ką žinai...“ –
neužtikrintas pagyvenęs poetas,
ankstų rytą ištuštinęs butelį vyno.

Nors imk ir prisiminki vaikystę,
kai vaikščiojom kojas keldami kaip gandrai –
greičiau, kuo greičiau, kad sugrįžtų
paukščiai,
kurių pasiilgom labai.

Pasiilgome paukščių, kurie padės atleisti
visiems ir kiekvienam atskirai.
Mes mylim gandrų. Mes – baltai, mes – aisčiai.
Jau sugrįžo?
Ger-r-r-ai!..

2015.03.25

TIEMS, KURIEMS NEBEREIKIA SALOMĖJOS

Žmogau,
koks didelis bebūtum,
prieš koneveikdamas, prieš prisiimdamas
šią nuodėmę,
prisipažink, kad būtį
kur kas sunkiau pakeist kaip žodį.

Ką su žodžiu
galėjo padaryti Salomėja,
tik tas ir nesupras,
kuriam suprasti šito ir nelemta.
Toks įspūdis, kad giedrą dieną vėjas,
visiems jau įkyrėjęs, rėkia: „Esu šventas!“

Ir tu, ir tu, ir tu...
Kuris vis dar nerimsti, vis dar keiki
tą talentingą suvalkietę iš istorinės palėpės, –
esi tik nulis apvalus prieš laiką.

2015.04.25

VESTUVIŲ NUOTRAUKA. 2

SILVIJA

Nuo tos dienos, kai tu,
kiek abejodama, į glėbį priėmei,
pačiu gražiausiu Žemėje vardu
šaukiu. Ir myliu.

Pačiam save nelengva prisiminti.
Tai iš tavęs geriausia, ką turiu.
Ir žodžiai, ir darbai, ir mintys
lyg iš giesmės pirmųjų vyturių.

Tu man ir motina, ir tėvas,
rytai šviesiausi ir pirmi žiedai.
Tokie ir liksime, kol Dievas
į mūsų kambarį ateis.

2015.04.29-30

★

Kur tu šiandien, drebančią šunėlę?
Vis dar pririštas prie nelaimingo įėjimo?
Tūkstančiai ląstelių rėkia,
net ir tos, kurios tylėjo nuo gimimo.

Tavo šeimininkas vėl gal *Casino*,
viską šiam pasaulyje pamiršęs?
Galgi mums nebūtina žinot,
kaip atrodys jo likimo pirštas,

tik vargu ar ką laimės
tas, kurio širdis į skausmą neatliepia –
Būk laimingas iš nelaimingųjų giminės,
keturkoji drauge, drebančią šunėlę.

2015.07.16

★

Pragare ar rojuje gyveni?
Skubi į tamsą ar šviesą?
Ateitis – kaip greitis traukinys,
už posūkio kas – nenuspėsi.

Dabar tu lyg aukso rėtį
apglėbusi kaliausė.
Prakeikt paprasčiausia. Sėkmės palinkėsiu
atėmusiam tai, kas brangiausia.

Likimas anksčiau ar vėliau
pats pasitiks už lemtingojo posūkio
ir pajusi, kad jau
riba, už kurios daugiau neišduosi.

2015.08.24

★

„Nebesijaučiu šio pasaulio gyventoją“, –
netikėtas prisipažinimas,
kuris lyg ratas
vis grįžta ir grįžta atgal.
Gyvenimo ir mirties šventėje
vietoj atsakymų – nesibaigiantys *gal*.

Gal panašiai kenti, kaip toji gėlė,
kurios šakos per prievartą sulenktos,
kad vietos per daug neužimtų,
kad jos lapai žali
atitiktų ir vardą, ir turinį?

O jei ne viskas dar taip keblu,
kad blogo daugiau netrokštum,
imk ir pritvirtink pasaulį kabliu
belaikėj erdvėj
prie aukščiausiojo bokšto.

2015.11.21

*

Kas ten už lango čiurlena,
nejau virš devintojo aukšto upelis pratrūko?
Aš dar ne toks senas,
kad patikėčiau tokiais stebuklais.

Kai iš lovos išlipt situacija neleidžia,
visko prisigalvoji.
Nuo šito čiurlenimo tokia šypsena ant veido,
kad net įtartinu tampi, toks iš rojaus.

Pasirodo, viskas daug paprasčiau –
tai žingeidūs čiurliai prieš manąjį langą
vienas už kitą greičiau ir aukščiau –
kažką pranašaudami – įveikia dangų.

Sunku patikėt, bet šie paukščiai,
lyg skaidrus upelis čiurlenantys,
niekada nenusileidžia. Visada iš aukšto
žiūri į žemę.

Ne tik sveikina, bet ir gražina
beviltiškam tikėjimą ir gyvenimą.
Vienas Dievas težino,
kodėl patiems čiurliams uždrausta žemė.

2016.05.22

*

Iš ašarų prisiminimų vėjas
nuvijo virvę lig širdies.
Ir man ta atkarpa artėja.
Kuri didesnė mįslė – gyvenimo, mirties?

Jauties lyg peršokęs nematomą atstumą,
jis toks, kad ir norėdamas nepakartosi.
Dabar net tie, kurie išpurvino, atstūmė,
jau neatrodo nei galingi, nei išlošę.

Daug svarbesni rytai ir dienos, valandos,
kurios taip niekada dar neskubėjo.
Senatvės šalines,
pavasariu pražydęs vėjau?

Be reikalo. Į koją jau netaikysiu.
O ir keistai atrodytų pavasario-rudens lenktynės.
Tau laikas bėgti į aikštę,
o man kur kas svarbiau begarsis kinas.

Kai ašara iš skausmo didelio
ištrykš, bent niekas negirdės.
Tu taip arti, kaip išsipildymas,
kaip žemėn krintanti žvaigždė.

2016.06.11

*

Atvedęs į literatūrą jauną, grakščią,
docentas rado uždarus namus
ir prakeikimą tarsi rakštį,
kad laimės jam daugiau nebus.

Naujasis talentas kol kas dar nesigėdija
antrosios pusės, dar visur kartu.
Dar viskas priekyje – dar vyrui-dėdei
ir jai, abiem dar bus kartu.

Na, o kol kas docentas neriasi iš kailio,
kad tik neapsijuokti, kad raukšles apgaut.
Svarbiausia: žino, kas tikra poezija, kas meilė,
ką girti, o į ką nukreipti šautuvą.

Pavargęs nuo darbų, nuo kūdikių vėlyvų,
vis priekyje, vis viskam pasiryžęs.
Tik kai užklumpa žydinčios alyvos,
sutrinka tarsi į senus namus sugrįžęs.

Deja, jos bjaurios apgavikės,
alyvos tos. O tie visi grakštumai –
lyg sapnas, lyg eilėraštis nevykęs,
lyg iškeistas į tuščią vietą rūmas.

2016.06.12-14

EILĖRAŠTIS, PARAŠYTAS PER SAPNĄ, KURIAME ŽIAURIAI SNINGA

Esu nei daiktas, nei žmogus,
toks niekam nebereikalingas.
Niekaip nesiseka pabust
ir įsitikint, kad nesninga.

O kol sapnuoju – nėr vilties,
jos tik nedidelis tarpelis likęs.
Šviesa už jo. Rankas ištiesk
ir šis prakeiktas snygis

pavirs į vasarą be rūpesčių,
į žalią žemę, kurioje
tik laimė apie saulę sukas,
o tu šalia, visai šalia.

Nėra nei oligarchų čia, nei privačių valdų,
aukštų tvorų ir vilkšunių pikty.
O žmogų šaukia pagarbiu vardu,
taip, kaip ir Tu,

gerasis Dieve, sutiktas prieš gimstant.
Tačiau sapne vis sninga, sninga,
matyt, ir nenurims jau,
neleis dar kartą pasijust laimingu.

2016.06.18-19

★

Tik stiprūs eina tiesiai. O aš?
Ne visada, ne visada, prisipažstu,
ējau žinodamas j kur nuneš
dar vienas klystkelis.

Dabar Tavim stiprus. Tavim, mieloji.
Taip, gēda pripažint, kad klydau, kad buvau
ne toks, kuriems iš džiaugsmo ploja.
Po metų daugelio kur kas tikriau, giliau

ir tai, kas visiškai šalia ir kas nematoma.
Vis dar einu. Tikiuosi – eisiu.
Tu nieko dar neatėmei,
dvasia piktoji. Dieve, jai paaiškink.

2016.10.02

★

Kai vienas iš mūsų išeis,
mūsų jau nebebus.
Mieloji, atleisk,
jei manęs neapsaugos dangus.

Saugosiu Tave iš dangaus,
jei į pragarą velniai nenuneš.
Tokios jėgos neapgaut,
bejėgiai prieš ją ir tu, ir aš.

Nieko tikresnio, švaresnio nei Tu
šitoj Žemėj sutikti neteko.
— Šįryt toks negailestingas lietus,
bet pro debesis saulė vėl teka.

2016.10.29

UŽGRŪDINTI ŠLUOTRAŽIAI

pabandyk
įrodyti,
kad juoda
- balta

tiksi ir tiksi: -!tiksi - neįtiksi?

sakė:
„Verčiau patylėt“ –
išmoko ir šito.

o
jeigu
ir vėl
Istorija
apgaus

Kai vienam rimtam žmogui pasiguodžiau, jog, leisdamasis „Šluotos“ redakcijos laiptais, vos nenusilaužiau kojos, išgirdau atsakymą: „Velnias koją visada taip kaišioti pradeda.“

Žinoma, susimąščiau. Ir gan rimtai. Tačiau traukia mane vėl tie viduramžiški laiptai, nors pašėlk...

O jeigu dar atviriau – pats gyvenimas privertė pamilti satyrą. Dar prieš dešimtmetį, rašydamas straipsnį, visų pirma pasižymėdavau tai, kas būdavo skirta „ne spaudai“. Gal todėl taip ir nepavyko Šiauliuose stagnacijos metais užsitarnauti nei normalios tarnybos, nei padoresnio atlyginimo, nei perspektyvos. Blogiausia, kad „honoraras“ už drąsesnį žodį ne sykį atiteko patiems artimiausiems žmonėms. Na, o dauguma tų, kurie jį seikėjo, sėkmingai „persitvarko“.

Laimei, vis dar tebetikiu ir pačių blogiausių pasakų laiminga pabaiga.

(„ŠLUOTA“, 1988, gruodis, Nr. 24)

UŽGRŪDINTI ŠLUOTRAŽIAI

Nelengva sanitaro duona –
algos niekas nemoka.
Šiaip kartais
išrengia dėl juoko.

Arba straipsnį apsvarsto –
taip, kad kitam noras nekiltų
devyniais arkliais važinėti
teisybės tiltu.

Ot, ko jau turiu
iš prabėgusio laiko,
tai užgrūdintų šluotražių.
Jums jų nereikia?

1987 m. vasaris

ŠILTA ŠALTA

Mintys – naujos,
instrukcijos – senos.
Vieni kariauja,
kiti kikeną.

Vėjo malūnas –
niekai prieš popierius.
Įtraukia lyg liūnas
ir – poteriauji.

Pabandyk įrodyti,
kad juoda – balta.
Instrukcijoj nè žodžio
apie tai ir... šalta.

Visiškai šalta
ar truputėlį šilčiau –
ne Gyvenimui spręsti, –
Instrukcijai iš aukščiau.

Žaidžiam vaikystėj
išmoktą žaidimą.
Klumpam ir klytam
kaip tik ką gimę.

PERSITVARKYMAS AR SUSITVARKYMAS?

„Persitvarkymas
ar susitvarkymas?“ –
nelengva išspręsti
hamletišką
klausimą.
Jei tu, tarkime,
buvai įsitikinęs
giliausiai,
kad pats laikas
slidųjį lyderį
išvyti ganyti kiaulių,
tai tavo negarbei sukeltas ermyderis
(po to,
kai neapsikaulinai) –
vinis ne į lyderio,
į tavąjį karstą...
Na, o jei tu,
jei tu,
gerai viską apsvarstęs,
nutarei vaikščioti žeme,
ne ledu, –
vilties dar yra,
vilties dar turi.
Kiaulė gera,
kol kiaulę giri.

PERSITVARKIUSI PAPŪGA

Papūgą kalbančią turiu,
retai peikiu, dažnai giriu.
Vis vien tą patį ir tą patį
ji man kartoja, besarmatė:

– Nėr-ra tvarkos, nėra-ra tvarkos... –
(Jei leisi – dienąnakt kartos).
Kai paukštį pabandžiau užginčyt,
atrodė, užkliudžiau išminčių.

Kad susigūžė, kaip įpyko:
– O iš tavęs ar daug beliko?
Dar vakar iš aukštos tribūnos
skiedei ir gyreis lyg babūnė!

Ir aš giedosiu iš paskos:
„Nėr-ra tvarkos, nėra-ra tvarkos!..“

ŪKISKAITA SUPAPRASTINTAI,
ARBA
KILNI MISIJA

Atestacinė komisija
įgyvendina kilnią misiją:
visiems –
po šaukštą,
kad
liktų
patiems
po atlyginimą
aukštą.

RENTGENO ATRADIMAS

Peršvietė rentgeno spinduliais liežuvį,
jame – bjaurasties dar šimtui metų.
Kiek nekaltų žmonių per jį pražuvo,
kiek dar paliks be sveikatos.

Drebėkite, liūtai, drambliai ir kiškiai,
tegu sprunka į šalį vilkas...

.

O atrodė: ne moteriškė
vyniojas apie tave, –
šilkas.

VIDINIS MONOLOGAS,
GIMĘS VIENAME NEIŠVAIZDŽIOS
PARDUOTUVĖS KIEME

--- Cit!

Ne visiems tas deficit –

as,

tiktai – nomenklatūriniams.

Tokių nebeturime?

Turime!

Tik laikraščiai apie tai nerašo. –

Kai į juodąjį sąrašą įrašo,

ne tik deficito –

darbo, brolel, nebegausi.

Principingu, aišku, žmonės laikys,

bet... ubagausi.

.....

Tfu,

tfu,

tfu!!!

PAVYDO UPĖ

*ANONIMAMS – BUVUSIEMS (?)
MŪSŲ GYVENIMO VERGAMS*

Jie ir šiandien
gyvena ir dirba šalia.
Jie – patys, patys, patys
ištikimiausi.
Jų galia
tik dabar abejoti pradėjau.
Dabar,
kai į Dievo ausį,
ko gero,
daugiau nešnabždės.
O man nebeteks
įrodinėti,
kad nesu ir niekada nebuvau
kupranugaris,
kad *krex fex drex* –
vienintelis slaptažodis, kurį žinau
(ir kuris labai padeda prieš barantis),
todėl niekaip
netinku
į užsienio žvalgybos agentus.
O, pamenu, pamenu –
visada laiku
šunį palakindavo,
taikydavo ne tik į pakinklius,
bandydavo pasiekti gerklą
ir dar giliau.
Negaliu patikėti –
toks išbandytas ginklas
ir jau...
Nejau?..

Taip, daug man padėjo,
gražiai pasirūpino,
nevertas tiek dėmesio buvau, ak, nevertas.
Ir tik todėl, kad pavydą
kaip neįveikiamą upę
vaizduodavos mano gyvenimo vergas?..

BŪKIME PATRIOTAI

Buvo vaikas kaip vaikas, –
gyvenimas
nereikalingų dalykų išmokė:
reikėjo palinkčiot –
kinkavo kiek sveikas,
juoktis reikėjo –
penketus rinko iš juoko,
sakė: „Verčiau patylėt“ –
išmoko ir šito.
Paklusnus, supratingas užaugo.

Vis dažniau į tribūną –
jau neprašytas –
kėlės.
Išmoko viešai pasmerkti
priešą (ir draugą,
jei būdavo t o k i a situacija).
Lyderis, jau ir lyderis!
Visada idealiai nuplautom rankom
ir AČIŪ
vis rečiau beprisimenantis.
Tik žydi
raudonais žandukais
susirinkimuose, konferencijose, pasitarimuose
toks glotnutis, kvepiantis, kone šventas.
– Būkime patriotai! – kartoja,
o mes – tokie nežymūs –
kinkuojam pritardami
lyg per kokią nepaprastą šventę.
Kaip nebūt patriotais?
Juk tai – taip garbinga.
Nors imk ir išėik iš proto –
patriotizmu net sninga:

Nematai, kas dedas aplink, –
patriotas.
Negirdi, kas girdis aplink, –
patriotas.
Negalvoji, kas vyksta aplink, –
patriotas.

Kilstelėjo
papūtžandį
dar aukščiau –
toli matyt šviesus protas.
Teberagina – girdis plačiai –
kaip ir anksčiau:
– Būkime patriotai!

1988

METAMORFOZĖS

1

VAKAR

kavutę, o kartais

ir šį tą

karštesnio

gurkšnodamas

kėglius rideno

su miesto

ir dar aukštesniais

tėvais.

Taisyklės griežtos buvo:

jaunesnio ir mažesnio

į rūmus tuos

neįleist.

ŠIANDIEN

keikia ir peikia

visus iš eilės –

per-si-tvar-kė, –

juk dabar

jaunesni

ir mažesni –

netylės.

2

– Prireikė!.. –
davatkišku balsu
kudakuoja
docentė višta,
įsitikinusi –
dabar jau
pačiai
Istorijai
atkišta.

O jeigu ir vėl
Istorija
apgaus
ar
gaidys?
Kieno balne
tavo balsas
pragys?

1989

PRISITAIKĖLIO MALDA

Laikrodžiai

tiksi

ir tiks,

ir tiks:

– Įtiksi – neįtiksi?

– Įtiksi – neįtiksi?

– Įtiksi – neįtiksi?..

1989

TURINYS

UŽMIRŠTI NAMAI

Užmiršti namai. vizija / 7

Vilties ugnis / 8

I. Vėjas gena pavargusius debesis... / 8

II. Nesuspėjau ligi nematytos gėlės... / 9

III. Beviltiškai šalta... / 9

IV. Įsidek, viltie, įsidek... / 10

Rytais jau iki pat pasaulio krašto... / 11

Skaudus eilėraštis, arba pasikalbėjimas su
balandžiu / 12

Dabar pats sąžydis... / 13

Pavydas / 14

Draugas ar priešas esi... / 15

Atrodo, pragariškas choras... / 16

Nebelyja žvaigždėm... / 17

Mintys, keliai, nuojauta... / 18

Ta nuostaba – gal sapno išsipildymas... / 20

Neatsiklausęs iš manęs imi, imi... / 21

ar tikrai gali būti... / 22

Net žydrūnių šviesa nebeakina... / 23

Praeitis pūga ir atolydžiu dar kartosis... / 24

Pirmadienį / 25

Prisiminimai – traukiniai greiti ateina... / 26

Dvi spalvos / 27

ESI IR BŪSI

Spalva ar aidas kranto gatvėj... / 31

Vaikystės prisiminimas / 32

Medžiui, po kuriuo gimiau / 34

Kirai, kurie ieško namų / 35

Žuvusio kario rauda motinai / 37

Atmintis / 38
 Kaip ekrane ar dailininko piešiny... / 39
 Laukas / 40
 Meilė / 41
 Vestuvių nuotrauka / 42
 Taip tylu... / 43
 Kareivio obelis / 44
 Šilo Pavėžupys. Prisipažinimas / 45
 Vakaras. vizija / 46
 Esi ir būsi / 47
 Atsisveikinimo žodžiai gulbei bebalsei / 48
 Sena plokštelė / 49
 Ir po mūsų tyliai auga žolė... / 50
 Žingsni, broli dvyni mano... / 51
 Žingsniai / 52
 ar šiluma ir ten gyvena... / 54
 Geltona miško juosta pro mano langą... / 55
 Pasaulis ant galvos, arba pasivaikščiojimas su J. V. Gėte / 56
 tavo žvilgsnyje... / 58
 Odė saulės patekėjimui / 59

IŠ KUR MIELOS AKYS

Pasaulis toks suprantamas ir žydras... / 63
 Artumas / 64
 Eilėraštis, parašytas sūnaus gimimo naktį / 65
 T r i p t i k a s / 66

1. Iš kur atsirado saulė? / 66
2. Koks daiktas yra tavyje? / 67
3. Mano akyse – visas pasaulis / 67

 Atsinaujinimas / 68
 Laiminga diena / 70
 Pastovumas / 72
 – Mieloji, ar žinai... / 73
 Atvaizde mielas... / 74
 Prisiminimas močiutei / 75

Žiūri senas senelis pro langą... / 76

Du edelveisai / 77

Veršiuko gimimas / 78

Mano motinos rūpestis / 79

Rodos, eitum ir eitum šitaip... / 80

PASKUTINĘ VASAROS DIENĄ

Jau upės glosto vėjo ranka... / 83

Ak, ruduo! / 84

Mums ne sykį atrodė... / 85

Seniai jau laukėm saulės išvaduotojo... / 86

Berniūkštis / 87

Jazminai / 88

Po audros / 89

Romantika / 90

Vaikystės bokštai / 91

Prie topolių senų širdis sekunde stabteli... / 92

Mergaitei su ramentais / 93

Sutalpinsiu skausmą į būsimą išsiskyrimą... / 94

Už laisvę... / 95

Paskutinis vaikystės rytas / 96

Vakaras / 97

Vasara / 98

Rieškučiomis žvaigždės vakarės žaros sėja... / 99

Apasionata / 100

Basi senamiesčio berniūkščiai... / 101

Lemčiai / 102

Paskutinę vasaros dieną / 103

Lyg pirmas žiedas... / 104

Lietuvai / 105

Grįžo sugrįžo žolės žalumas... / 106

Ratas / 107

Pavasarinis etiudas / 108

Seno žmogaus monologas / 109

Šviesiausia valanda / 110
Ilgai be jūsų gyvenau, gerieji paukščiai... / 111
Neliko nė žymės iš laikinumo... / 112
Tavo žodžiai dvelkia šalčiu... / 113
Pilkasparni, toliau nelydėk... / 114
Toli / 115
Suklūsta paukščiai... / 119
Tai vėjas iš žemės kelių keturių... / 121

PRAŽYDUS ERŠKĖČIŲ VAINIKUI

Atsitiktinai išgirsta malda / 125
Atodūsis prieš užmiegant / 126
Pražydus erškėčių vainikui / 127
Nelaimingosios testamentas / 128
Baisiausia, kai mirusiam suriša kojas... / 129
Boružė vaikšto po stalą... / 130
Stebuklingas paveikslas / 131
J. R. / 132
Kaip greitai bėga mūsų laikas... / 133
Tu ir toli, ir arti... / 134
Tuose namuose, kur už lango... / 135
Pasaulis, kuriame gyvenau... / 136
Vis einu ir einu į tą kalną... / 137
Ačiū. Nes tik dabar supratau... / 138
Pamestinuko malda / 139
Boružėlės metai – sparnuose... / 140
Visi mes laikinai šioj Žemėj... / 141
Jorkšyro TV visą vakarą rodo... / 142
Visą naktį sapnavau save Lietuvoj... / 144
Juodasis archyvas / 146
Ir po daugelio metų... / 147
Kiek daug žmonių danguje... / 148

KAIP IŠSIPILDYMAS

- Kiekvieną rytą pažadina varnas karalius... / 151
Trys susitikimai su angelu / 152
Ašara / 154
Nuvyto kinrožė... / 155
Tarp knygų / 156
Šiandien sugrįžta gandrai... / 157
Tiems, kuriems nebereikia Salomėjos / 158
Vestuvių nuotrauka. 2 / 159
Kur tu šiandien, drebantį šunėke... / 160
Pragare ar rojuje gyveni... / 161
„Nebesijaučiu šio pasaulio gyventoja“... / 162
Kas ten už lango čiurlena... / 163
Iš ašarų prisiminimų vėjas... / 164
Atvedęs į literatūrą jauną, grakščią... / 165
Eilėraštis, parašytas per sapną, kuriame žiauriai
sninga / 166
Tik stiprūs eina tiesiai... / 167
Kai vienas iš mūsų išeis... / 168

UŽGRŪDINTI ŠLUOTRAŽIAI

- Užgrūdinti šluotražiai / 171
Šilta šalta / 172
Persitvarkymas ar susitvarkymas? / 173
Persitvarkiusi papūga / 174
Ūkiskaita supaprastintai, arba kilni misija / 175
Rentgeno atradimas / 176
Vidinis monologas, gimęs viename neišvaizdžios
parduotuvės kieme / 177
Pavydo upė / 178
Būkime patriotai / 180
Metamorfozės / 182
1. Vakar... / 182
2. – Prireikė!.. / 183
Prisitaikėlio malda / 184

Peleckis-Kaktavičius, Leonas

KAIP ŽYDI AŽUOLAI: eilėraščiai. – Šiauliai: Saulės titnagas, 2026. – 192 p.

ISBN 978-609-8207-44-6

Eilėraščių rinktinė sudaryta iš dviejų poezijos knygų ir rinkiniuose nespausdintų eilėraščių. Pirmajai poeto knygai *Sugrįžta giedra* (1991) buvo būdinga klasikinė poetika, o antroji knyga *Arti, kaip išsipildymas* (2017) išryškino rimo laisvumą, sakytines intonacijas, tuo formuodama užtekstinį komentarą: poezija – ne darnaus skambesio tekstas, o pastanga nurodyti nutylėtus žodžius. Eilėraščiuose, nepatekusiųose į pirmąjį rinkinį, vyrauja įdėmus susitelkimas ties „kito“ paveikslu, poetinė intencija suvokti kitą žmogų, jo likimą. Paskutiniame knygos skyriuje *Užgrūdinti šluotražiai* – Atgimimo metus primenantys kūriniai, kuriuose dominuoja humoristiniai atspalviai.

Leonas PELECKIS-KAKTAVIČIUS

KAIP ŽYDI AŽUOLAI

eilėraščiai

Sudarytojas *Donatas Dagys*

Dizaineris *Linas Janonis*

Viršelis ir iliustracijos – *Rimanto Dichavičiaus*

Ketvirtajame viršelyje – *Zenono Baltrušio* nuotrauka

Išleido ir spausdino UAB „Saulės titnagas“, Vasario 16-osios g.52, Šiauliai.

Tiražas 250

www.saulestitnagas.com

Leono Peleckio-Kaktavičiaus knygos:

- SUGRĮŽTA GIEDRA. – Eilėraščiai. Vilnius: Periodika, 1991.
- NAMUOSE ANT PASADNOS ULYČIOS. – Biografinė apybraiža. Vilnius: Valstybinis leidybos centras, 1991.
- LAIMINGAS ATSITIKTINUMAS: DIALOGAI AMERIKOS ŽEMĖJE. – Kūrybiniai portretai. Klaipėda: Rytas, 1992.
- BALTAS LAPAS – LYG ALTORIUS. – Esė. Klaipėda: Rytas, 1995.
- ODININKU PER METUS NETAMPAMA. – Publicistika. Šiauliai: Titnagas, 1998.
- PIRMIAUSIA KRAUJAS, O PASKUI ŽODŽIAI. – Esė, pokalbiai, studijos. Klaipėda: Klaipėdos rytas, 1999.
- PASAULIO PABAIGA ATIDEDAMA. – Esė. Kaunas: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, 2001.
- SUSTABDYTAS LAIKAS. – Esė apie kultūros įžmynes. Šiauliai: Varpai, 2001.
- ŽODŽIŲ ŽMONĖS. – Esė, pokalbiai, studijos. Šiauliai: Varpai, 2002.
- VIZITINĖ KORTELĖ. – Publicistika. Šiauliai: Saulės spaustuvė-leidykla, 2004.
- VANDENS NAMAI. – Publicistika. Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2004.
- KAZIMIERAS BARĖNAS. – Monografija. Šiauliai: Varpai, 2005.
- BALTIJOS ERDVĖS. – Publicistika. Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2005.
- PIRMASIS REKTORIUS. – Publicistika. Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla, 2006.
- ŽODI, KURIS ESI. – Esė, pokalbiai, studija. Šiauliai: Varpai, 2007.
- VANDENS TILTAI. – Publicistika. Klaipėda: Druka, 2008.
- ŠIMTMEČIO ISTORIJA. – Publicistika. Klaipėda: Druka, 2008.
- VITAM HOMINIS CURABO. – Publicistika. Šiauliai: Titnagas, 2008.
- VERSMIŲ KNYGA. – Lietuvos vandentvarkos ūkio istorija. Vilnius: LVTA, 2008.
- JURGIS JANKUS: gyvenimas ir kūryba. – Monografija. Šiauliai: Varpai, 2008.
- NAMUOSE ANT PASADNOS ULYČIOS: dar po dvidešimties metų. – Memuarinė eseistika. Šiauliai: „Aušros“ muziejaus leidykla, 2009.
- VYTAUTAS ALANTAS: gyvenimas ir kūryba. – Monografija. Šiauliai: Varpai, 2009.
- ŽODŽIAI, KURIE NEIŠDUOS. – Esė, pokalbiai, studija. Šiauliai: Varpai, 2011.
- JUOZO BAGDONO SPALVŲ IR ERDVIŲ VIZIJOS. – Biografinė monografija. Šiauliai: Varpai, 2011.
- VARPAI: istorija, autoriai, akcentai (sudarymas, įvadas, interpai). – Prisiminimai, straipsniai, studijos, laiškai. Šiauliai: Varpai, 2011.
- ADOLFAS VAIČAITIS. Kaltas, nes tapo menininku. – Biografinė monografija. Šiauliai: Neoprintas, 2013.
- ANGELAS, KURIS SAUGO. – Publicistika. Šiauliai: Titnagas, 2013.
- „RŪTOS“ ISTORIJA: puslapiai, kvepiantys šokoladu. – Publicistika. Kaunas: Kopa, 2013.
- BERNARDAS BRAZDŽIONIS. Nuo „Kelionės miraujų“ iki „... už visų galaktikų“. – Esė, pokalbiai, laiškai. Šiauliai: Neoprintas, 2014.
- ARTI ŽMOGAUS. – Publicistika. Šiauliai: Neoprintas, 2014.
- VYTAUTO OSVALDO VIRKAU MENO VIZIJA. – Biografinė monografija. Šiauliai: Varpai, 2015.
- IR DAR KARTĄ ŽODIS. – Esė, pokalbiai, atklatai. Šiauliai: Varpai, 2016.
- KNYGNEŠYS IŠ TORONTO. – Biografija. Šiauliai: Varpai, 2016.
- ARTI, KAIP IŠSIPILDYMAS. – Eilėraščiai. Šiauliai: Neoprintas, 2017.
- ALGIMANTAS BALTAKIS: gyvenimas – meno kūrinys. – Esė, pokalbiai, atklatai. Šiauliai: Neoprintas, 2017.
- LIETUVOS BAJORAI. – Enciklopedinis leidinys, I tomas (pratarė, sudarymas, redagavimas). Vilnius: Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešojoji biblioteka, 2018.
- „AŠ – LYDERIS“. – Publicistika. Šiauliai: Neoprintas, 2018.
- ŠUNS PLAUKAI. – Romanas. Šiauliai: Neoprintas, 2019.
- RAUDONA KĖDĖ FONTANO VIDURYJE. – Novelės ir apsakymai. Šiauliai: Neoprintas, 2020.
- LIETUVOS BAJORAI. – Enciklopedinis leidinys, II tomas (sudarymas, redagavimas). Vilnius: Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešojoji biblioteka, 2021.
- ŽMONĖS KAIP KNYGOS. – Esė, pokalbiai, atklatai. Šiauliai: Varpai, 2021.
- DU VIENAME. – Novelės. Šiauliai: Saulės Titnagas, 2022.
- MINDAUGO LOBYNAL: rašytojo ir mokslininko Mindaugo Peleckio (1975-2023) gyvenimas ir kūryba (sudarymas). – Straipsniai, recenzijos, prisiminimai, disertacija. Šiauliai: Saulės Titnagas, 2023.
- ANGELAI VELNIO SPARNAIS. – Novelės. Šiauliai: Saulės Titnagas, 2023.
- APIE KŪRYBOS FENOMENĄ. – Pokalbiai, esė, atklatai. Šiauliai: Saulės Titnagas, 2025.
- GODO JAU NEATEIS. – Novelės. Šiauliai: Saulės Titnagas, 2026.

Parengtos ir išleistos knygos, redaguoti leidiniai:

- Kazys Jankauskas. ŠERMUKŠNIS PRIE EŽERO: apysakos ir apsakymai. – Klaipėda: Rytas; Literatūros almanacho „Varpai“ redakcija, 1995.
- Silvija Peleckienė. SUGRIAUTŲ NAMŲ VAIKAI: publicistika. – Klaipėda: Rytas, 1995.
- Jurgis Jankus. PAPELKIŲ SKIRPSTŪNAS; pasakojimas. – Klaipėda: Rytas; Literatūros almanacho „Varpai“ biblioteka, 1996.
- Silvija Peleckienė. PADOVANOK MAN EDELVEISĄ: noveletės. – Klaipėda, Rytas, 1997.
- Kazimieras Barėnas. APSAKYMŲ RINKTINĖ (sudarymas ir rengėjo žodis). – Šiauliai: Literatūros almanacho „Varpai“ redakcija; Saulės spaustuvė, 2004.
- Adolfas Vaičaitis. EKSLIBRISAI (įžanginis straipsnis). – Šiauliai: Saulės spaustuvė, 2005.
- Kazimieras Barėnas. TŪBOTO GAIDŽIO METAI: romanas (str. apie autorių ir romaną). – Šiauliai: Literatūros almanacho „Varpai“ redakcija; Saulės spaustuvė, 2006.
- Kazimieras Barėnas. BERAGIO OŽIO METAI: romanas (str. apie autorių ir romaną). – Šiauliai: Literatūros almanacho „Varpai“ redakcija; Saulės spaustuvė, 2007.
- Vaclovas Peleckis. APIE SAVE IR LIETUVOS BOKSĄ (įžanginis žodis). – Šiauliai: Saulės delta, 2009.
- Antanas Stankus. GYVYBINGOS ŠEIMOS ŠAKNYS: publicistika. – Klaipėda: S. Jokužio leidykla-spaustuvė, 2022.
- Mindaugas Peleckis, Algimantas Lyva. ATRANDANTYS: trys romanai, žaidimas ir karantino kronikos (redagavimas). – Šiauliai: Saulės Titnagas, 2024.
- Mindaugas Peleckis. ESINIAI: asmenybių galerija; apie pasaulį ir save; (pa)skaitiniai (įžanginis žodis, sudarymas). – Šiauliai: Saulės Titnagas, 2024.
- Mindaugas Peleckis. TESTAMENTAS: poezijos rinktinė (sudarymas). – Šiauliai: Saulės Titnagas, 2025.
- Mindaugas Peleckis. RADIKALIAI KITOKS POŽIŪRIS Į KULTŪRĄ: pokalbiai, esė, knygos, garsas (įžanginis žodis, sudarymas). – Šiauliai: Saulės Titnagas, 2025.
- Literatūros almanachas „VARPAI“, nr.3-50 (1989-2026). Istorijos ir kultūros žurnalas „LIETUVOS BAJORAS“, nr.10-31 (2005-2025).
- Istorijos ir kultūros žurnalas „GENEALOGIJA IR HERALDIKA“, nr.1 (2017).

Vertimai:

- Tomas Venclova. Esė „Pavasaris Berklyje“ („Varpai-2009 (24)“; Czesław Miłosz, Tomas Venclova. Grįžimai Lietuvon. – Vilnius: Vaga, 2014).
- Tomas Venclova apie Czesławą Miłoszą. Iš atsiminimų (Dvikalbis leidinys. Eilėraščių originalai ir vertimai. – Vilnius: Apostrofa, 2022).
- Grigorijus Kanovičius. Apsakymas „Ar atmeni, kaip laimė mums šypsojos?.. („Varpai-2011 (26)“.

Apie Leoną Peleckį-Kaktavičių:

- apie Leoną Peleckį-Kaktavičių: recenzijos, straipsniai, pokalbiai, laiškai, autografa, bibliografija / sudarė Mykolas Biliūnas, Giedrius Čepurna, Sofija Jankūnaitė. – Šiauliai: Neoprintas, 2016. – 316 p., 37 iliustr.
- apie Leoną Peleckį-Kaktavičių: recenzijos, rekomendacijos, straipsniai, pokalbiai, laiškai, autografa, bibliografija / sudarė Mykolas Biliūnas, Giedrius Čepurna, Sofija Jankūnaitė. – Šiauliai: Saulės Titnagas, 2021. – 290 p., 37 iliustr.